

Enying Város Önkormányzata

8130 Enying, Kossuth u. 26.

Tel./Fax: 22/372-002

Enying Város
Környezetvédelmi programja
2009-2014

TARTALOMJEGYZÉK

1. Tartalmi összefoglaló

1.1 A települési környezetvédelmi program felépítése	3
1.2. A környezetvédelmi program szükségességének igazolása	3
1.3. A jogszabályi háttér fő elemei	3

2. A település bemutatása 8

2.1 A település története	10
2.2 A település általános jellemzése	11
2.3. A település gazdasági tevékenységének jellemzése	14

3. Környezeti állapotfelmérés 18

3.1 Környezeti elemek állapota	18
3.1.1 Levegő	18
3.1.2 Víz	20
3.1.3 Talaj	24
3.2 Települési és épített környezet állapota	25
3.2.1 Települési környezet	25
3.2.1.1 A települési környezet tisztasága	27
3.2.1.2 Csapadékvíz-elvezetés, bel- és árvízvédelem	28
3.2.1.3 Ivóvízellátás	29
3.2.1.4 Energiagazdálkodás	33
3.2.1.5 Zöldterület-gazdálkodás	34
3.2.1.6 Közlekedés	37
3.2.2 Épített környezet állapota	38
3.3 Természeti környezet állapota	39
3.4 Környezet-egészségügy	41
3.5 Önállóan kezelt hatótényezők	45
3.5.1 Hulladékgazdálkodás	45
3.5.2 Zajterhelés	53

4. Környezetvédelmi célok, feladatok 54

4.1 Célkitűzések és feladatok a környezeti elemek védelme érdekében	57
4.1.1 Levegőtisztaság-védelem	57
4.1.2 Vízvédelem	60

4.1.3 Talajvédelem	61
4.2 Települési és épített környezet védelme.....	62
4.2.1 A települési környezet védelme	62
4.2.1.1 Települési környezet tisztasága	63
4.2.1.2 Csapadékvíz elvezetés, bel- és árvízvédelem.....	63
4.2.1.3 Ivóvízellátás	65
4.2.1.4 Energiagazdálkodás.....	67
4.2.1.5. Zöldterület-gazdálkodás	69
4.2.1.6 Közlekedés	70
4.2.2 Épített környezet védelme	71
4.3 Természet- és tájvédelem	72
4.3.1 Természetvédelem.....	72
4.3.2 Tájvédelem	72
4.5.1 Hulladékgazdálkodás	73
4.5.1.1 Települési szilárd hulladék.....	74
4.5.1.2. Települési folyékony hulladék	75
4.5.2 Zaj- és rezgés elleni védelem	79
4.5.3 Oktatás, nevelés, képzés.....	79
4.5.4 Környezetbiztonság	80
5. A település környezeti SWOT analízise	81
6. A megvalósítás eszközei	84
7. Irodalomjegyzék	89

1. Tartalmi összefoglaló

1.1 A települési környezetvédelmi program felépítése

Az *1. fejezet* a környezetvédelmi program készítésének szükségességét igazolja a jogszabályi háttér bemutatásán keresztül.

Az *2. fejezet* a település meghatározott szempontok szerinti bemutatására épül fel, általános jellegű tájékoztatóként szolgál.

A *3. fejezet* a terület környezeti jellemzőin keresztül részletezi a település környezetében elfoglalt helyét, rávilágít azokra a tényezőkre, folyamatokra és emberi tevékenységekre, amelyek környezetünk helyzetét alakítják. A felmérésre azért volt szükség, hogy reális képet alkothassunk a jelenlegi környezeti állapotokról, az azt befolyásoló tényezőkről. A megszerzett információk, és azok elemzése alapját képezik az átgondolt programalkotásnak. Az elkészült program csak keret jellegű feladat-meghatározásokat tartalmaz, a célkitűzések megvalósítása érdekében meghatározott időközönként (pl.: 2 évente) intézkedési terveket kell kidolgozni.

A *4. fejezet operatív programja* a 3. fejezet elemzésére épül, amely a településre jellemző speciális problémákat, prioritásokat és célkitűzéseket határozza meg.

Az *5. fejezet* a 3. fejezetben meghatározott állapotfelmérésen, valamint a 4. fejezetben meghatározott célokon keresztül egy környezeti SWOT analízis segítségével foglalja össze a település környezeti szempontból fennálló erősségeit, gyengeségeit, a lehetőségeket és a veszélyeket!

Végül a *6. fejezet* magában foglalja a megvalósításhoz szükséges *eszközrendszert*, mely tartalmazza a tervezési, szabályozási és finanszírozási feladatokat, előrejelzi a programok pénzügyi igényeit és javaslatokat ad a finanszírozás lehetséges forrásaira.

1.2. A környezetvédelmi program szükségességének igazolása

A környezet védelme, a természeti értékek megőrzése napjainkra a társadalmi-gazdasági élet meghatározó részévé vált. Ennek alapvető oka egyrészt a hosszú távon nem fenntartható gazdálkodás következtében a természeti erőforrások egyre gyorsabb ütemű felhasználása, másrészt a gazdasági tevékenységek hatásaként a környezetbe kibocsátott szennyező anyagok mennyisége.

Mindezek eredményeképpen – a gazdasági változások kétségtelen előnyös változásaival párhuzamosan – szinte minden környezeti elem állapota romlott, és ez a használatok egyértelmű korlátozásával is együtt jár. Ugyanakkor a megfelelő környezeti feltételek nélkülözhetetlenek a jelen és a jövő nemzedékek jólétének, egészséges életének biztosításához. A társadalmi – gazdasági feladatok végrehajtásával párhuzamosan, azokkal együtt kell a környezetvédelem problémáit megoldani.

A település - mint épített, települési környezet – az emberi lét jól lehatárolható műszaki, gazdasági és társadalmi kerete. E környezetben az embert rendkívül sokrétű és térben, időben, tartósságban változó fizikai, kémiai, biológiai és pszichológiai hatások érik – érhetik. Ezek közvetlenül, vagy közvetve befolyásolják az itt lakók, tartózkodók életminőségi és egészségi állapotát.

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. tv. 46. § (1) bekezdés e) pontjában foglaltaknak megfelelően a települési önkormányzatoknak a környezet állapotáról évente tájékoztatniuk kell a lakosságot.

A tájékoztató összeállításához a szükséges adatok jelentős részét a városi és területi hatóságok, intézmények és vállalkozások bocsátották rendelkezésünkre. A kapott információk alapján egyes területeken lehetőség nyílt az elmúlt időszak, illetve a megelőző év adataival való összevetésre is.

A környezetpolitika alapvető prioritásai az alábbiakban foglalhatók össze:

- az emberi egészség veszélyeztetésének csökkentése, megszüntetése,
- az ember egészséget és életminőséget befolyásoló környezeti elemek védelme,
- a gazdasági fejlődés és a környezetvédelmi értékek összehangolása,
- az élővilág sokszínűségének megőrzése.

1995. óta törvény kötelezi az önkormányzatokat önálló települési környezetvédelmi program készítésére, beleértve a környezet állapotának elemzését és értékelését. Bármely települési környezetvédelmi program csak akkor lehet reális, ha a helyzet pontos és aktuális ismeretén alapul, és az adatok tulajdonságainak megfelelő kezelésére képes **környezeti információs rendszerre** támaszkodni.

Enying város önkormányzata, az 1995. évi LIII. tv. 46-47.§-ban foglaltaknak megfelelően, a Nemzeti Környezetvédelmi Program, Fejér Megye Környezetvédelmi Programja, Enying Településrendezési Terve, Helyi Építési Szabályzata figyelembevételével, elkészítette a település saját környezetvédelmi programját.

A jogszabály előírja, hogy a program készítése során különös figyelmet kell fordítani az alábbi – infrastrukturális jellegű – környezetvédelmi problémákra:

- kommunális szennyvízkezelés, -gyűjtés, -elvezetés, -tisztítás,
- kommunális hulladékkezelés,
- lakossági és közszolgáltatási eredetű zaj, rezgés és légszennyezés elleni védelem,
- helyi közlekedésszervezés,
- ivóvízellátás,
- energiagazdálkodás,
- zöldterület-gazdálkodás,
- a települési környezet tisztasága,
- csapadékvíz elvezetés,
- feltételezhető rendkívüli környezetveszélyeztetés elhárításának és a környezetkárosodás csökkentésének településekre vonatkozó feladatai.

Miután a programban foglalt feladatok kapcsolódnak az önkormányzati vagyonhoz, az önkormányzati ellátási feladataihoz és kötelezettségeihez, átfogják az egész infrastruktúrát, ezáltal minden önkormányzati szintű döntésnek környezetvédelmi összefüggései is vannak.

Az elkészített *környezetvédelmi program célja* a közigazgatási terület környezeti jellemzőinek meghatározása, a meglévő környezeti értékek megóvása, a problémák feltárása, rangsorolása és javaslat a prioritások megjelölésével a további feladatok meghatározására, a megoldások előkészítésére, a környezetkárosító tevékenységek megelőzése illetve felszámolása, a környezeti állapot helyreállítása, valamint a település lakossága, a környezet és a településen működő gazdasági szervezetek közötti harmonikus kapcsolat megteremtése, a fenntartható fejlődés feltételeinek biztosítása.

A települési környezetvédelmi programnak kettős szerepet kell betölteni. Egyfelől olyan tevékenységeket kell előirányoznia, amelyek megvalósításával aktívan hozzájárul az országos és a regionális szinten prioritásnak tekintett környezeti problémák megoldásához, másfelől

hatékony eszköz kell legyen az adott település által legfontosabbnak tekintett helyi problémák kezelésére is.

Az önkormányzat az a jogokkal és kötelezettségekkel rendelkező szervezet, amely leginkább ismeri a település adottságait, problémáit és ennek alapján képes pontosan és konkrétan meghatározni a szükséges beavatkozások fontossági sorrendjét, a megoldási lehetőségeket.

A környezeti célokat, problémákat elemezve megállapítható, hogy nagyon sok olyan probléma van, amely azért nevezhető globális, országos vagy regionális szintűek, mert ezek helyi kezelésére valamilyen okból nem kerül vagy kerülhetett sor (pénzhiány, szakértelem hiánya, érdektelenség). Vannak azonban olyan környezeti ügyek is, amelyek a probléma jellegéből adódóan eleve csak a helyinél magasabb szintek bevonásával, koordinálásával kezelhetők hatékonyan (például a vízbázisok védelme, a hulladékgazdálkodás, szennyvíztisztítás, stb.). Ezért hatékony környezetvédelem csak a különböző döntési és hatásköri szintek hatékony együttműködése esetén valósítható meg.

Ahhoz, hogy a különböző szintű feladatok jól elhatároltak és ugyanakkor összehangolhatók legyenek a közös szemléleti megközelítést, a célokat és az alapelveket kell tisztázni. Tekintettel arra, hogy a települések, valamint azok környezeti problémái között jelentős különbségek vannak, egységesen mindenkire alkalmazható alapelvek és célok nem fogalmazhatók meg. Ezzel a témakörrel környezetpolitikai dokumentumok, tudományos és tájékoztató munkák sokasága foglalkozik. Az alapvető szemléleti kérdéseket, a környezetvédelem alapelveit a Rió de Janeiróban 1992-ben megtartott Környezet és Fejlődés világkonferencián elfogadott „AGENDA 21” (Feladatok a 21. századra) című dokumentum fogalmazta meg. A dokumentum ajánlásai beépültek a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvénybe, amely a környezet védelmének alapelvei az alábbiak szerint fogalmazza meg:

- ❖ Elővigyázatosság, megelőzés, helyreállítás
- ❖ Felelősség
- ❖ Együttműködés
- ❖ Tájékoztatás, tájékoztatás, nyilvánosság

Az alapelvek röviden a következőképpen értelmezhetők:

Megelőzés elve: A környezeti problémák megelőzése könnyebb, gazdaságosabb és hatékonyabb, mint a helyreállítás, javítás ezért a környezethasználati, fejlesztési kérdésekben ipari tevékenységek folytatásánál a legnagyobb elővigyázatossággal kell eljárni.

Felelősség elve: A kedvezőtlen hatásokat a bekövetkezett károkat annak kell elhárítani, akinek tevékenysége okozta azt.

Együttműködés elve: A fenntartható fejlődés elveinek megfelelő környezethasználatok kialakításában, fenntartásában a környezetvédelmi problémák megoldásában az érintett, érdekelt állami, önkormányzati, gazdálkodó és társadalmi szervezetek együttműködése biztosítandó.

Tájékoztatás elve: A környezet minőségére, állapotára a környezet egészségügyi veszélyekre vonatkozó adatok, információk megismerése alapvető állampolgári jog.

A programban foglaltak megvalósulásának fontos részét kell, hogy képezze, a helyi viszonylatban történő *tájékoztatás*. Egyik kiemelt célkitűzés, a lakosság környezettudatos magatartásának alakítása, kedvező irányba történő befolyásolása. Környezetünk védelme mindannyiunk érdeke, hiszen természeti és épített környezetünk degradálódása, saját életminőségünk romlásához vezet. A természeti tényezők túlzott leterhelésének, és kizsákmányolásának következményei a mai nemzedék számára kézzelfogható: Elszennyezett felszíni vizek, nem megfelelően kezelt hulladék-hegyek, vagy - akár globális szinten - a klímaváltozás hatásai.

Ezek a problémák egy-két generációt megelőzően, az emberiség több ezer éves történelmébe visszatekintve nem jelentkeztek ilyen aktuális módon, mint manapság. Elmondhatjuk sajnós, hogy a mai emberiség legnagyobb problémáját – az éhezés, betegségek, térségi konfliktusok mellett – a környezeti elemekben bekövetkezett kedvezőtlen irányú változások adják. De mit tehetünk mi ennek megváltoztatására? A legfontosabb az, hogy helyi szinten próbáljuk meg a konfliktusokat megfelelően kezelni. Települési környezetünkben is számos olyan tényezőt lehet befolyásolni, amelyek kedvező irányba hathatnak a környezeti elemek állapotára. A környezeti elemek megőrzése a jövő nemzedékek számára mindannyiunk alapvető kötelessége.

Enying város környezetvédelmi programja a Nemzeti Környezetvédelmi Program tervezési intervallumát is figyelembe véve- *középtávú (6 év) program* (tervezési időszak: 2009.01.01-2014.12.31.) Ez azonban nem jelenti azt, hogy ne lennének - a források rendelkezésre állásának függvényében - hosszú-, vagy nagytávú feladat meghatározásai. A környezetvédelmi programban foglaltak aktualizálása érdekében a törvény a program *kétévenkénti felülvizsgálatát* írja elő.

1.3. A jogszabályi háttér fő elemei

Ma hazánkban az Alkotmány ad keretet, és néhány törvény, ezentúl még több kormányrendelet ad feladatot az önkormányzatoknak a környezetvédelem területén:

- **Részletek a Magyar Köztársaság Alkotmányából:**

18.§. A Magyar Köztársaság elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.

70/D.§. (1) A Magyar Köztársaság területén élőknek joguk van a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez.

(2) Ezt a jogot a Magyar Köztársaság a munkavédelem, az egészségügyi intézmények és az orvosi ellátás megszervezésével, a rendszeres testedzés biztosításával, valamint az épített és a természetes környezet védelmével valósítja meg.

- **1995. évi LIII.törvény – A környezet védelmének általános szabályai (részletek)**

46.§. (1) A települési önkormányzat ... a környezet védelme érdekében

a) biztosítja a környezet védelmét szolgáló jogszabályok végrehajtását, ellátja a hatáskörébe utalt hatósági feladatokat;

b) a Programban foglalt célokkal, feladatokkal és a település rendezési tervével összhangban illetékességi területére önálló települési környezetvédelmi programot dolgoz ki, amelyet képviselő-testülete (közgyűlése) hagy jóvá;

c) a környezetvédelmi feladatok megoldására önkormányzati rendeletet bocsát ki, illetőleg határozatot hoz;

d) együttműködik a környezetvédelmi feladatot ellátó egyéb hatóságokkal, más önkormányzatokkal, társadalmi szervezetekkel;

e) elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot;

f) a fejlesztési feladatok során érvényesíti a környezetvédelem követelményeit, elősegíti a környezeti állapot javítását.

47.§. (1) A ... települési környezetvédelmi programnak tartalmaznia kell, különösen:

- a. a települési környezet tisztasága,
- b. a csapadékvíz-elvezetés,
- c. a kommunális szennyvízkezelés, -gyűjtés, -elvezetés, -tisztítás,
- d. kommunális hulladékkezelés,
- e. a lakossági és közszolgáltatási (vendéglátás, település-üzemeltetés, kiskereskedelem) eredetű zaj, rezgés- és légszennyezés elleni védelem,
- f. a helyi közlekedésszervezés,
- g. az ivóvízellátás,
- h. az energiagazdálkodás,
- i. a zöldterület-gazdálkodás,
- j. a feltételezhető rendkívüli környezetveszélyeztetés elhárításának és a környezetkárosodás csökkentésének, településre vonatkozó feladatait és előírásait.

2. A település bemutatása

2.1. A település története

Enyingről a legkorábbi adatok 1138. évtől valóak, melyekből következtetni lehet arra, hogy már ebben az időben bizonyos fejlettséggel bíró település volt.

A mai község területéhez három elpusztult falu helye tartozik: Kustyán, Hódos és Páta. Enying a XVI. században nagyobb település volt, viszont Kustyán ekkorra elpusztásodott.

A török ostrom alatt 1564-ben a falu leégett, csupán két porta maradt épen, ezen kívül három zsellér lakja még ekkor a falut. Az 1688. évben, amikor Enying és környéke végleg felszabadult a török uralom alól, feljegyzések szerint ekkor csak öt jobbágycsalád tartózkodott itt.

Az 1700-as évek második felében Enying a Batthyányak birtokába került. A Batthyány-ak földesurasága alatt nagy fejlődésnek indult a település. A lakosság fő foglalkozása ebben az időben az állattenyésztés

Az 1848-as szabadságharc leverése után a Batthyány családot megfosztották birtokától és Enying a Draskovics grófok birtokába került.¹

Az 1800-as évek közepén Enying már mezőváros jelleggel bírt, járásszékhelye 1867-ig a szomszédos Balatonbozsok volt. Enying a kiegyezés évében járási székhely rangra emelkedett, ide költöztek a járási hivatalok és intézmények, ez Enying további fejlődésére általános hatással volt.

A ma is döntően mezőgazdasági jellegű településen a XIX. század végén megindult egy bizonyos fokú iparosodás. Megépült 1880-ban a Veszprém – Dombóvári vasútvonal állomásépületével. A század végén volt már postája, takarékpénztára. A XX. század elején a fellendülés folytatódik, 1912-ben felépítették a községházát. A húszas években a vasútállomás mellett megépül a gőzmalom, melynek jó lisztminősége révén, termékeit Európa legtávolabbi országaiba, sőt még Egyiptomba is szállították, valamint az Egyesült Államokba is.

Enying kezdettől fogva Veszprém megye közigazgatási területéhez tartozott. A Minisztertanács 1950. március 16-i hatállyal a községet a Veszprém megyei Enyingi Járás több községével együtt Fejér megyéhez csatolta.

1970-ben központi intézkedés következtében nagyközségi rangra emelkedett.

A szomszédos, Enyinggel már majdnem teljesen összeépült Balatonbozsok község 1966. év október 1-én közigazgatásilag Enyinggel egyesült.

¹ Csizmazia Istvánné szerkesztésében: Enying település története

Enying 1992-ben kapta meg a városi rangot

2.2 A település általános jellemzése

Érintett földrajzi terület bemutatása

Enying, Fejér megye délnyugati részén, a Balatontól légvonalban 7 kilométerre fekvő város, az Enyingi kistérség központi jellegű települése. 1992 óta városi rangú település, 7010 fő lakossal. A város földrajzi helye kedvező, az M7-es és a 70-es számú főúttal a 64-es út termet kapcsolatot, mely egyben a város főutcája is. Átmeneti táj az Alföld és a Dunántúli Domság között. Jelenlegi vonzáskörzetéhez 14 kisebb település tartozik. A körzet kereskedelmi, oktatási- művelődési és egészségügyi központja. Szépen parkosított főutcája, közterületei, üzletei, lakóházai kellemes kisvárosi képet nyújtanak.

A terület közigazgatási lehatárolása, területi egységek

Régió	Neve	Közép-Dunántúl
Megye	Neve	Fejér megye
Kistérség	Neve	Enyingi kistérség
Település	Neve	Enying Város
	Lakosság száma	7064 fő
Érintett KÖTEVIFE	Neve	Közép-Dunántúli Környezet-, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség
Érintett KÖVIZIG	Neve	Közép-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság

Forrás: Enying város szennyvízelvezetésének és szennyvízkezelésének a kiépítése című, KEOP-7.1.2.0-2008-0148 kódszámú projekt

[16.o]

Enying az Enyingi-hát természetföldrajzi kistáján található. Az összefüggések feltárása miatt nem kiragadva a várost a kistájából, hanem annak részeként az egész kistáját mutatjuk be. A kistáj a mBf 101m és 163 m között vonul, amely közepes magasságú síksági helyzetben lévő, DK felé lejtő dombsági hát. Magassága 160 m-ről 110-120 m-re lejt. Középső és DK-i lösszel borított részét hátravágódó eróziós-deráziós völgyek csipkézik, területe felboltozott löszhátakból és löszlábakból áll. Folyóvízi hordalék és DK felé 10-15 m-re vastagodó lösztakaró került az üledékre.

A homokos-kavicsos rétegek a terület féloldalas ÉNY felé történő kiemelkedése miatt a Balaton partja közelében nagyobb tengerszint feletti magasságba kerültek és néhány méter vastag folyóvízi hordalék alatt, vagy közvetlenül a felszínen fordulnak elő.

A település éghajlati viszonyai

A kistáj, így Enying területe is mérsékelt meleg és száraz. Az évi napsütéses órák száma 2000 óra körüli. Az évi középhőmérséklet 10,0 °C, a vegetációs időszakban (április 12- október 29. között) 190 napon keresztül a napi középhőmérséklet meghaladja a 10,0 °C-ot.

Az abszolút hőmérsékleti maximumok és minimumok sokévi átlaga 33,5-37,5 °C, illetve –15 és –16 °C közötti. Az éves csapadékmennyiség 600-630 mm, a nyári félévben 350-360 mm várható. A téli félévben 35 körüli hótakarós napra lehet számítani, 22-24 cm hóvastagsággal.

A település demográfiai adatai

Enying város lakóinak száma az 1786-os, első népszámlálás szerint 1920 fő volt. Ez az érték, az 1980-as évekig növekedett, a két és fél évszázad alatt a népesség, több mint háromszorosára emelkedett. 1990-ig a lakos szám 7100 fő volt, 2001-ben pedig meghaladta a 7200 főt. Sajnos a következő években csökkent a népességszám, 2002. évben csak 7126 fő volt. A viszonylag gyors ütemű növekedés 1966-ban következett be, amikor Balatonbozsokot, Alsótekeres településrészsel együtt Enyinghez csatolták. Enyinghez tartozik még Kabókapusztá, mint egyéb belterület és Leshegy, valamint Öreghegy, mint külterületek. A KSH adatai alapján megállapítható, hogy a külterületek lakónépessége is folyamatosan csökken.

A népesség számot a népmozgalmi és a vándormozgalmi folyamatok alakították. Az 1990-es évek elején mindkettő kedvezőtlenül alakult. A legmagasabb lakos szám a 90-es évek közepén a természetes szaporodásnak, valamint a magas vándorlási nyereségnek

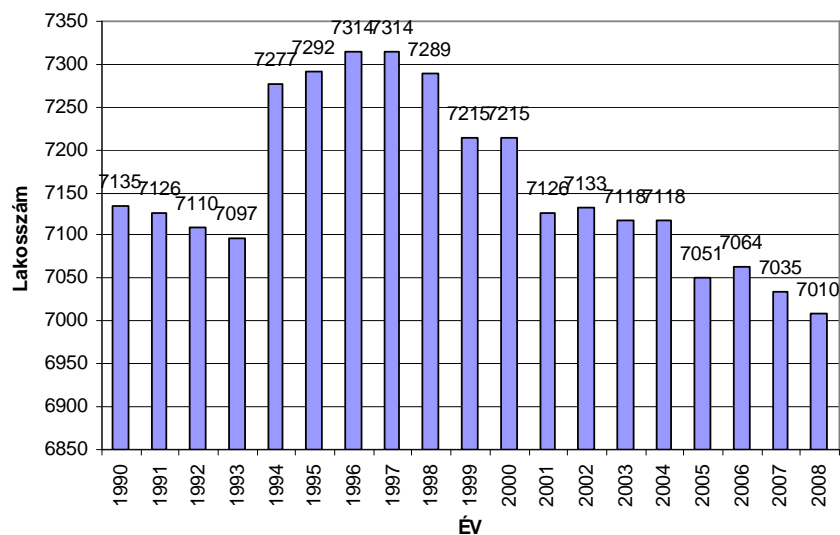
tulajdonítható. A következő években jelentkező csökkenés oka a természetes fogyás és a vándorlási veszteség.

Enying város népsűrűsége nem éri el a városi népsűrűség átlagát, annak csupán az egyharmada (86,9 fő/km²), viszont a megyei községek átlagánál másfélszer nagyobb.

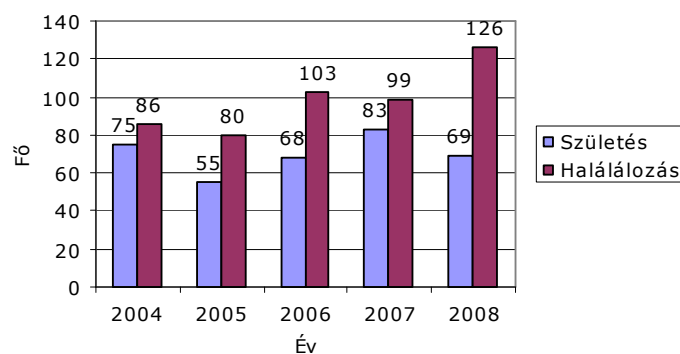
Fejér Megye Statisztikai Évkönyve alapján a természetes szaporodás 1994. évtől 2001. évig negatív volt. Természetes fogyás figyelhető meg.

A vándorlási különbözet az 1990-es évek elején negatív, majd 1994-től 1998-ig pozitív volt a mérleg, ekkor évente 15 fővel többen költöztek a városba. 1999-ben volt a vándorlási veszteség a legnagyobb (55 fő).

Lakosság alakulása 1990-2008

Természetes szaporodás-fogyás 2004-2008

2.3. A település gazdasági tevékenységének jellemzése

Primer szektor (Mezőgazdaság)

Agráralkalmassága a megye többi településéhez, illetve a kistérségéhez viszonyítva kimagasló. Enying területének szinte teljes egésze intenzív hasznosításra alkalmas.

A környezeti érzékenység megítélése tekintetében a szélerózió okozza a legtöbb problémát a szántóterületeken.

Enying jelentős mezőgazdasági háttérrel rendelkezik, jellemző mind a kisgazdasági, mind pedig a nagyüzemi növénytermesztés és állattartás. A nagyüzemi művelést végzők közül legjelentősebb a gabona és takarmánytermesztéssel, valamint állattartással is foglalkozó Enyingi Agrár Rt. és Mezőszöv Rt. A város közigazgatási területén két nagy állattartó és feldolgozó telep található:

- A Mezőszöv Rt. üzemeltetésében lévő sertéskombinát (092 hrsz.).
- Az Enyingi Agrár Rt. szarvasmarha telepe (017/1 hrsz.).

A fentiekén kívül jelentős mezőgazdasági tevékenységet végez az Alsótekerési Faiskola is.

A mezőgazdasági termelés hatékonysága mérsékelt mind a régióban, mind Enyingen. A tömegtermelésre alkalmas művelt és szántóterület aránya meghaladja az Európai Unió átlagát, jellemző a nagytáblás művelési rendszer.

Enyingen hiányoznak a mezőgazdasági termékeket népszerűsítő marketing eszközök, valamint a termelőket és az értékesítőket összekötő értékesítő láncok. A termelők versenyképessége jelentősen csökkent az európai gazdákkal szemben.

A szőlőtermesztés jelentő hagyományokkal rendelkezik. A borszőlő termesztés jelentős visszaesést mutatott az elmúlt évek során, azonban a csemegeszőlő jelenléte nagyobb arányú

Szekunder szektor (Ipar)

Számottevő ipari termelés Enyingen a Videoton Holding Rt. Kábelkonfekcionáló Üzemében folyt, amelynek a bezárását 2003 januárjában jelentette be a vállalat vezetősége.

Az ipari tevékenységek közül a mezőgazdasági feldolgozóipar a legjelentősebb. Kiemelkedő jelentőségű a hús- és tejfeldolgozással foglalkozó Enyingi Agrár Rt. és Mezőszöv Rt.. Jelentősebb ipari tevékenységet végez még két élelmiszeripari, két műtrágya és növényvédőszerrel foglalkozó cég is.

Egyéb ipari tevékenység a városra nem jellemző, tehát az ebből adódó környezet szennyezés csekély mértékűnek mondható.

Tercier szektor (Intézményi ellátottság, idegenforgalom)

Enyingen több óvoda, általános iskola, egy zeneiskola és egy gimnázium működik, városi könyvtár várja az olvasni vágyókat. A Batthyány-kastély és a római katolikus templom több kulturális eseménynek is helyet ad. Az egészségügyi, szociális intézményi ellátottság megfelelő szintű a megye hasonló adottságú településeihez viszonyítva.

Idegenforgalom

A városközponttól gépjárművel kb. fél óra alatt elérhető a Balaton-part, azonban ez a tény nem befolyásolja az idegenforgalmat. A város életében nincs múltja az idegenforgalomhoz kapcsolódó tevékenységeknek. A feltételek, az idegenforgalmi vonzerő, a látványosságok, a megfelelő számú szálláshelyek nem alakultak ki.

Látnivalók Enyingen

- Nepomuki Szent János Római Katolikus Templom
- Enyingi Római Katolikus Templom
- A templomi beldíszítmények
- Szentháromság Római Katolikus templom
- Református templom
- Evangélikus templom
- Enyingi Török Bálint kopjafa (1992.)
- I. világháborús emlékmű (1922.)
- Turul szobor (1991.)
- Szentgyörgyi Albert mellszobra (1999.)
- Batthyány-kastély
- Schrikker-kúria
- Városháza (1912.)
- A hajdani Járásbíróság épülete
- Kopjafa az 1956-os forradalom és szabadságharc áldozatainak emlékére.

Vállalkozások

Jellemzőek a kis-, és ezen belül is a mikro vállalkozások. A városban két nagyobb létszámot foglalkoztató vállalkozás található. Az Enyingi Agrár Rt. 243 főt, Mezőszöv Rt. 52 főt foglalkoztat. Ezen kívül kisebb mértékben de meghatározó még két élelmiszeripari-, két műtrágya és növényvédőszerrel foglalkozó cég és egy pékség is. A gazdasági tevékenységet folytatók között tehát a mezőgazdaságban tevékenykedők vannak túlsúlyban, ennek magyarázata a város történelmi múltjában keresendő.

A város területén az alapellátás biztosított, szaküzletekből azonban hiány mutatkozik.

Vállalkozási forma	2004	2005	2006	2007
Egyéni	237	224	229	210
Kft	35	40	42	49
Bt	47	47	51	56
Rt	12	13	14	14
Kkt	4	2	4	2
Szövetkezet	4	3	4	3
Alapítvány	-	-	1	1
Összesen	339	329	345	335

Gazdasági aktivitás

A nyilvántartott munkanélküliek száma a vizsgált időszakban:

	2003. december	2004. december	2005. december	2006. december	2007. december	2008. december
Enying	484	514	446	402	422	606

A munkakorú népesség száma

	2003. december	2004. december	2005. december	2006. december	2007. december	2008. december
Enying	4820	4839	4860	4864	4909	4909

A nyilvántartott munkanélküliek aránya a munkakorú népesség számához

	2003. december	2004. december	2005. december	2006. december	2007. december	2008. december
Enying	10,04	10,62	9,18	8,26	8,60	12,34
Fejér megye	4,69	5,10	4,99	4,62	4,61	5,70

Forrás: Állami Foglalkoztatási Szolgálat Portál

Enyingen a munkanélküliségi ráta kétszerese a megyei átlagnak, ami nagyon magasnak mondható. A regisztrált munkanélküliek zömét a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a szakmunkásképzőt végzettek teszik ki

3. Környezeti állapotfelmérés

3.1. Környezeti elemek állapota

3.1.1. Levegő

Egy terület levegőminőségi helyzetének meghatározásához és minőségéhez ismerni kell a vizsgált területen a környezeti levegőbe kerülő szennyező anyagok mennyiségét, a légkörben zajló fizikai és kémiai folyamatokat, és a domborzati valamint egyéb tényezőket

Az élőlény –így az ember is- és környezete szoros kölcsönhatásban áll egymással.

Lényegében megállapítható az a tény, hogy minden környezeti elem szennyezettsége hatással van az emberi szervezet egészségére.

A *légszennyezés folyamata* három szakaszból áll, az emisszióból, transzmisszióból és az imisszióból. A környezeti levegőbe történő szennyező anyag kibocsátást *emisszió*nak nevezzük. A *transzmisszió* során a levegőbe került szennyező anyagok felhígulnak, leülepednek, bizonyos fizikai és kémiai változásokon mennek át.

Az *imisszió* lényegében a környezeti levegőminőség. A kibocsátott szennyező anyagoknak a talajközeli levegőben kialakult koncentrációját nevezzük immisszióknak.

A légszennyezést konkrétan a levegőbe került szennyező anyagok adott mennyisége váltja ki. Az élő szervezetbe jutó anyag mennyisége attól függ, hogy az egyén mennyi ideig tartózkodott az adott szennyezettségű levegőben.

A hazai vizsgálatok alapján megállapítható a légszennyező anyagok a következő forrásokból kerülnek a környezeti levegőbe:

- ❖ Ipari, mezőgazdasági szolgáltató tevékenységekből
- ❖ Közlekedési és szállítási tevékenységekből
- ❖ Lakossági és intézményi tevékenységekből

A légszennyező anyagokat kibocsátó források alapvetően két csoportba sorolhatók:

- pontszerű
- és diffúz légszennyező források

Pontszerű légszennyező forrásokat jelentenek a gépjárművek kipufogói által kibocsátott kipufogógázok, a füstgáz kémények és a különböző elszívók kürtői.

A diffúz légszennyező forrásokat a különböző felületekről –alapanyag, késztermék tárolók, épületek, csarnokok nyílászárói, tárolótartályok légzői, stb.- a környezeti levegőbe kerülő légszennyező anyagok jelentik.

A településen belül jelentős diffúz légszennyező forrás még a tavasszal és ősszel végzett avar-, és hulladékégetés. A diffúz légszennyező forrásokból a környezetbe kerülő légszennyező anyagok mennyisége nem mérhető, ennél fogva kibocsátási határértékkel sem szabályozott. A megelőzést a diffúz források megszüntetése jelenti amire a különböző tevékenységek engedélyezése során kiemelt figyelmet kell fordítani. A levegő védelmével a levegő tisztaságával kapcsolatos egyes szabályokról szóló 21/2001. (II. 14.) sz. Kormány Rendelet állapítja meg.

Enying és környezete szerencsére a kevésbé szennyezett települések közé tartozik. A településen kívül működő üzemek sem por-, sem zajszennyezést nem jelentenek.

Egyre jelentősebb környezeti hatással bír viszont a településen áthaladó gépjárművek átmenő forgalma, ennek por- és zajhatása.

A településen előforduló gépjárművek száma 2008-ban:

❖ személygépkocsi	1937db
❖ tehergépjármű	276db
❖ Autóbusz	5 db
❖ Motorkerékpár	66 db
❖ Lakókocsi	1 db

Légszennyezés szempontjából említésre méltó a mezőgazdasági művelésből származó porszennyeződés. Ezek ellen erdősávok telepítésével lehet védekezni.

Időszakosan és elszórtan előfordul a háztáji állattartásból keletkező bűzhatás, de nem jelentős. A lakossági fűtésből eredő légszennyezés mértéke a gázfűtésre történő átállással jelentősen csökkent.

Bejelentésre kötelezett légszennyezési pontforrás nem található a településen.

A térségben a környezeti levegő állapotát mutató imissziós adatokat a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztériumhoz tartozó *Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat* méri. Mérőhely a településen, illetve közvetlen környezetében nem található, így mérési adatok nem állnak

rendelkezésre. Tájékoztató jelleggel a közelben található Siófok település imissziós adatait mutatjuk be.

Siófok település légszennyezettségre vonatkozó adatai 2008-as évre vonatkozóan

Ülepedő por (g/m²/30 nap)						
(Imisszió-határérték: 16 g/m²/30 nap)						
Település	2008 nem fűtési félév			2008 fűtési félév		
	Mérések száma	Átlag imisszió	Határérték túllépés %	Mérések száma	Átlag imisszió	Határérték túllépés %
Siófok	6	4,7	0,000	6	5,7	0,000

Forrás: Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat adatai alapján saját szerkesztés

A krónikus levegőszennyeződés generációkon át, folyamatosan fejti ki hatását. Ez a hatás megváltoztathatja az élettani folyamatokat, krónikus betegségeket hozhat létre, súlyos esetekben genetikai károsodásokat is okozhat.

Legjelentősebb egészségkárosító hatással bíró légszennyező anyagok: a szén-monoxid, a kéndioxid, a nitrogén-oxidok és a különböző lebegő szilárd részecskék (por, korom, ...)

Az utóbbi évek jelentős környezet-egészségügyi problémáját az *allergén pollenek* okozták. Az allergia a szervezet immunrendszerének túlzott túlműködése. A környezeti hatások jelentős szerepet játszanak az allergia kialakulásában. A légszennyezés hatására a nyálkahártyák védekező funkciója csökken, az allergia könnyebben kialakul.

A mikrorészecskék károsítják az immunrendszer működését.

3.1.2. Víz

A víz mindennapi életünkben, környezetünkben nagyon fontos szerepet tölt be. Különböző formáját más-más célra használjuk. Víz nélkül nincs élet. Ezért egyértelmű, hogy a környezetvédelem egyik legfontosabb feladata a víz védelme. Ez konkrétan azt jelenti, hogy a vizek mennyiségi és minőségi védelmét, valamint a fenntartható vízkészletgazdálkodást biztosítanunk szükséges, és az esetleges károsodásokat meg kell előzni.

A lakosság tájékoztatása országos szinten nem megfelelő. Fontosnak tartjuk hangsúlyozni a víznek, mint természeti kincsnek a mindennapi életben betöltött szerepét, ezzel ösztönözve a

lakosságot a vízbázisok védelmére, a takarékos vízhasználatokra, a szennyvízgyűjtés,-
elvezetés,- tisztítás fontosságára, a vízi környezet megóvására.

A Mezőföld területéről lefolyó vizek, a kisebb nagyobb patakok, vízfolyások közvetlenül,
vagy a Sió csatornán át közvetve jutnak a Dunába.

Enying egyetlen jelentős vízfolyása a Csíkgát patak.

Cinca – Csíkgát patak bemutatása

Patak neve:	Cinca – Csíkgát patak
Részvízgyűjtő:	1 Duna
Tervezési részegység:	1 – 4 Duna jobb part a Tasi zsiliptől a déli országhatárig
Alegység:	1 – 4 – 3 Sió
Vízfolyás jellege:	természetes vízfolyás
Mederszakasz hossza	26,5 km
Átlagos vízhozama:	0,350 m ³ /s
Minimális vízhozama:	0,015 m ³ /s
Vízvédelmi területi besorolás:	Általános védettségű befogadó
Abszolút esése	71 méter
Átlagos esése	2,7 %

Vízhozama a vízgyűjtőterület kapott csapadékmennyiségének függvénye. A
vízszintingadozások – ha a lehullott csapadék mennyisége meghaladja a beszivárgás és
párolgás mértékét – pár óra leforgása alatt is jelentkezhetnek.

A település területe magas talajvízállású.

A talajmechanikai szakvélemény (készítette: KDT Vízügyi Igazgatóság Műszaki Tervezési
Osztály)) tartalmazza a magas talajvízzel érintett csatornaszakaszok kimutatását. Eszerint az
összes **magas talajvízzel érintett csatornaszakasz hossza: 5013m**. A feltárássra kijelölt
helyen 18 db fúrás mélyítették le. A talajvizet a szennyvíztisztító és környezetében 0,0- 1,4m,
a városban 0,8- 4,1m között észleltek.

Enying területe nem érint a Vásárhelyi- terv keretében tervezett árvízi tározókkal határos
települést.

A 2/2002. (I.23.) KöM-FVM együttes rendelet szerint **érzékeny természeti terület** a településen **nincs**.

Enying négy vízgazdálkodási területtel rendelkezik:

- Cinca-Csíkgát patak,
- Enyingi ér,
- Józsefkúti-árok,
- Halastavak.

A Cinca patakhhoz tartozó tavak állami tulajdonban vannak, melyek bérleményként helyi vállalkozások kezelésben állnak.

A Cinca patakhhoz tartozó tavakon túl Enyinghez tartozik még néhány magántulajdonban lévő kisebb tó is (Torvajlápi tó, Leshegytől Tisztavíz pusztáig terjedő tó).

Szervezett halászati tevékenység egyik tavon sem folyik, de horgászati tevékenység az Enyingi Horgászegyesület keretei között lehet gyakorolni.

Hidrogeológia

A hidrogeológiai viszonyok jellemzésére a vizsgált területen viszonylag kevés adat áll rendelkezésre. A paleozoós kristályos kőzetek (karbonátos képződmények) vízföldtani szempontból a területen alárendelt szerepűek. A bennük tárolt - sokszor meleg - vizek az alsó pannon fedő üledék által védettek.

A vizsgálati területen csak a pannóniai korú, vagy annál fiatalabb képződmények bírnak nagyobb vízföldtani jelentőséggel. Ezen rétegek víztározó, illetve vízáadó képességük alapján jellemezhetők.

A területen a pannóniai képződmények nagy vastagságban települnek, de ezek közül csak a felső-pannóniai rétegek a jó vízáadók, mivel ezekre a porózusabb, kavicsos, homokos – rétegek túlsúlya jellemző. A térség vízbázisai is rendszerint ezen rétegekből nyerik a vizet. Az artézi kutak átlagos mélysége 100 m alatti, vízhozamuk 100 – 200 liter/perc között van, gyakori a magas vastartalom.

A felső-pannóniai képződményekre ugyancsak agyagos–homokos, de már szárazföldi kifejlődésű pleisztocén rétegsor települ. Ezen képződmények porózus szintjei talajvizet tárolnak.

A vizsgálati terület környezetében a talajvíz a helyi földtani és morfológiai viszonyoktól függően nyílt, vagy lezoritott szintű. Külszínről, csapadéktól utánpótlódva sok esetben szennyezett a helyi adottságokból kifolyólag.

A talajvíz mélysége általában 2-6 m között változik morfológiai viszonyoktól függően, de szintje a nagy vastagságú lösszel fedett területen 6-10 m alá süllyed. Mennyisége nem számottevő. A talajvizek minőségére a magas szulfáttartalom (helyenként 30 mg/l felett) és 25-35 nk° keménység jellemző.

A feltárt rétegvizek helyzete azon szempontból bír fontossággal, hogy egy esetleges felszíni vagy felszínhez közeli – talajvizet elérő – szennyeződés okozhat-e vízminőség-romlást ezen rétegekre kiképzett kutak esetében.

A terület rétegvizeinek hidrogeológiai viszonyaira a víztermelő kutak vízföldtani adatai adnak áttekintést. A rétegleírások alapján a kutak kereső fúrásai a felszín közelében 16-20 m pleisztocén rétegsort harántoltak. Ezt követően a fúrások mindegyike felsőpannon rétegeket tárt fel 160-180 m maximális mélységig. A fellelhető vízföldtani adatok alapján a felső-pannóniai vízadó összleteket a pleisztocéntól összefüggő és gyakorlatilag teljesen vízzárónak tekinthető agyagrétegek választják el.

A kutak mindegyike a felső-pannon porózus szinttájaiból nyeri a vizét. A kutak szűrőzésének legmagasabb pontja (felső szűrő teteje) 3405-97,5 m között változik a terepszint alatt, az építéskori nyugalmi vízszintek pedig 4,95-28,0 m között alakultak, szintén a terep alatt

Hidrológia

A Balaton medencéje, a Sió völgy és a Csíkgát patak közötti terület meglehetősen száraz, gyér lefolyású. A Sió völgy területét érintő hossza alig 20 km. Egyetlen vízfolyása a Csíkgát (Kabóka) -patak 26 km hosszú, 292 km² nagyságú vízgyűjtő területtel. A patakon ritka nagy árvizek alkalmával -becsült adatok szerint- 50 m³/s feletti vízhozam is lehetséges, egyéb időszakban pedig alig van víz benne. A kistájnak öt állóvize van, közülük 21 ha felszínnel

négy természetes. Az enyingi tározó 93 ha felszínű. A talajvíz mélysége 2-4 m között van, többnyire azonban Balatonbozsoktól DK-re 6 m-ig süllyed. Mennyisége nem számottevő. Kémiaailag meghatározható a kalcium-hidrogénkarbonátos jelleg. A területen 100 m alatti átlagos mélységgel, artézi kutak találhatók, gyakorta nagy vastartalommal.

A talajmechanikai szakvélemény (készítette: KDT Vízügyi Igazgatóság Műszaki Tervezési Osztály) tartalmazza a magas talajvízzel érintett csatornaszakaszok kimutatását. Eszerint az összes magas talajvízzel érintett csatornaszakasz hossza: 5013 km. A feltárássra kijelölt helyen 18 db fúrást mélyítettek le. A talajvizet a szennyvíztisztító és környezetében 0,0-1,4 m, a városban 0,8-4,1 m között észleltek. [Enying város szennyvízelvezetésének és szennyvízkezelésének kiépítése című projekt; 17-18.o]

3.1.3. Talaj

A talaj a földkéreg legfelső, termékeny rétege, megújuló természeti erőforrás. A talajok képződését a földtani, az éghajlati, domborzati, biológiai tényezők határozzák meg alapvetően. Jelentős talajképződést módosító tényezőnek számít az emberi tevékenység.

Természetes talajpusztulás legjellemzőbb formája a víz és szél által előidézett erózió illetve defláció. A termőtalajok erózióját és deflációját az erdőirtások, a helytelen mezőgazdasági behatások is gyorsíthatják. A talajok elszennyeződését okozhatják az ipari tevékenységből származó üledő por kibocsátás, a hulladéklerakás, a növényvédőszer-műtrágya használat, a hígtrágya elhelyezés, a közutak sózása. A légszennyező anyagok kiülepedése és eső általi kimosódása a talajra, savas és nehézfém-jellegű többletterhelést jelent.

A mezőgazdasági eredetű talajszennyeződések a növényvédőszer, és egyéb kémiai anyagok nem megfelelő alkalmazásából (tárolási problémák, elcsurgás) adódnak. Ezek a szennyezések általában pontszerűek, a helytelen műtrágya-használat azonban nagy területeket érinthet károsan. A rendszerváltás óta a kemikáliák alkalmazása visszaesett, ami a talajok és a talajvíz szennyezésének mérséklését eredményezte. Különös jelentőségűek az állattartó telepek hígtrágyájának kezeléséből és elhelyezéséből adódó veszélyek. Szigorú ellenőrzéssel és a környezetkímélő módszerek alkalmazásának támogatásával javítható a helyzet.

A kistáj jelentős részét löszön kialakult, vályog mechanikai összetételű, termékeny mészlepedékes csernozjom talajok fedik, amelyek 23 %-a 5°-nál meredekebb lejtőkön fordul elő. A csernozjom talajok területének 15%-a szőlő, 10%-a gyümölcsös, 3%-a erdő és 72% szántóföld. A terület fennmaradó 14%-án további három talajtípus fordul elő. Enying és Lepsény környékén réti talajok a jellemzőek, ezek 6%-ot tesznek ki. További 4-4%-ot pedig a Sió és a Cinca öntés réti talaja és a Sió Balatonszabadi környéki szakaszának réti lápos talaja. Mindhárom hidromorf talajképződmény, mechanikai összetétele vályog, termékenysége V. és VII. között változik a réti talajtól a lápos réti talajig. A réti talajok 30%-át réti öntések, 80%-át lápos rétek, 90%-át rétek borítják.

A településhez tartozó területek, talajok, talajvizek vonatkozásában különösebb szennyezésről nincs tudomásunk.

Azonban jelentős kockázati tényezőnek minősülnek a talajminőség szempontjából az illegális hulladéklerakók is, melyek felszámolása az önkormányzat számára állandó problémát jelent. Az illegális hulladéklerakók a következő helyrajzi számokon fordulnak elő:

037;039;039/2;051/35;090/2;0174/9;0174/10;2561/1;0174/2;1207;2760;1209-1215/1 hrsz.

A többségében vegyes háztartási hulladék fordul elő a felsorolt területeken, azonban 2-3 illegális hulladéklerakó területén fellelhető az építkezésből származó beton, téglá, cserép hulladék is.

3.2. Települési és épített környezet állapota

3.2.1. Települési környezet

Enying Város Önkormányzata Képviselő-testületének 35/2004 (IX.30.) számú a 'Helyi építési szabályzatról' szóló rendelete szabályozza a települési, illetve épített környezet állapotát a rendelkezésein keresztül (ld: Helyi építési szabályzat).

Enying tipikus kisvárosias városközponttal rendelkezik, melyre jellemző a zárt sorú sűrű beépítés az utcavonalon előkert nélkül, viszonylag kis telekmérettel. Itt helyezkedik el az intézmények döntő többsége, valamint az egyedi megjelenésű és funkciójú épületek, kastély, templomok.

A városközpont köré felfűződő területek zömét kertvárosias, családiházias beépítés jellemzi nagy zöldfelületi aránnyal. Jellemző az oldalhatáron álló beépítés előkertel és az alacsony beépítési százalék.

Kisebb mértékben, önálló területi egységként jellemző a lakótelepi beépítés, közös tömbtelkeken geometrikus elhelyezkedésű lapos tetős épületekkel.

Elsősorban a csatolt területeken (pl.: Alsótekeres, Balatonbozsok) jellemző a falusias, családiházias beépítés, nagyobb telkekkel, alacsonyabb beépítési százalékkal a falusias életmódra jellemző telekhasználattal. Megfigyelhető a kerti növények termesztése és háztáji állattartás is.

A külterületek felhasználása is a falusi, gazdálkodó életvitelnek megfelelő. Művelési ágak megoszlása Enying külterületein:

<u>Művelési ág</u>	<u>Terület (ha)</u>
Szántó és szántóként használt kert	13001,76
Konyhakert	71,07
Üvegház és fólia	0,04
Szőlő	33,19
Gyümölcs	3,9
Rét	3,56
Legelő	803,91
Erdő	263, 10
Nádas	17,79
Halastó	27, 05
Termőterület	14225, 34
Kivett	380,21

A város gazdasági területein a teletszerű beépítés jellemző, technológiától függően kialakított épületekkel, nagy telekmérettel, magas beépítési százalékkal, csekély zöldfelülettel.

A 2/2002. KöM rendelet szerint érzékeny természeti terület a településen nincs.

A településen nem található Natura 2000 által érintett terület.

3.2.1.1. Települési környezet tisztasága

Épített és természeti környezetünk állapota mindannyiunkat érint, hiszen nap, mint nap a városban, vagy a város környéki területeken tartózkodunk, és szembesülünk azzal.

Mivel közérzetünket jelentős mértékben befolyásolja a bennünket körülvevő környezet, fontos hogy megőrzéséről, állapotának folyamatos javításáról gondoskodjunk.

A település környezetvédelmi megítélésében jelentős szerepe van a köztisztaságnak. A lakóhely környezetének rendezettsége, tisztasága növeli az ott élők komfortérzetét, esztétikusabb életteret biztosít.

Települési környezetünk tisztaságát legjobban mi magunk tudjuk befolyásolni. Az önkormányzat 25/1997. (XI. 12.) számú rendeletében szabályozza az ingatlanok, közterületek tisztántartásával kapcsolatos feladatokat.

A város köztisztasági helyzetét, közterületi rendjét illetően továbbra sem lehet a megelégedettség hangján szólni a város köztisztaságának, közterületi rendjének állapotáról. Ennek fő okaként újra csak a nemtörődöm, felelőtlen emberi magatartás jelölhető meg. Sajnálatos módon a fokozott önkormányzati erőfeszítések ellenére sem tapasztalható a területen lényeges javulás, hiszen a fegyelmezetlen kutya sétáltatók, a notórius szemetelők, a „művészi” hajlamaikat a köztéri elemek elcsúfításával kiélő graffitizók tevékenységének nyomai általános problémát jelent az önkormányzat számára.

A város főutcáján elhelyezett kukák is azt a célt szolgálnák, hogy együtt óvjuk környezetünk állapotát, illetve az ide érkezők is egy tiszta, rendezett település képével adhassák át Enying jó hírnevét ismerőseiknek.

Azonban a helyi emberek egy részének még mindig nagy gondot okoz a hulladék szemetesbe történő juttatása, sokan inkább mellé dobálják a felhalmozott szemetet.

Enying Város Szolgáltató Intézményének dolgozói folyamatosan Enying város tisztább környezetéért fáradoznak napi szinten, azonban amíg a lakosok ennek ellenkezőjét erősítik a folyamatos utcai szemetelésekkel, addig fáradságos munkájuk gyümölcset csak rövid ideig lehet élvezni.

A városi köztisztaság helyzetének javítása érdekében –miként az, az előzőekben leírtakból is megállapítható- folyamatosan történtek és történnek intézkedések.

Legelső feladat a helyi lakosok tudatformálását célzó intézkedések bevezetése, párhuzamosan a fokozott ellenőrzési és hatósági tevékenységgel.

3.2.1.2. Csapadékvíz-elvezetés, bel-és árvízvédelem

A felszíni vízrendezés probléma körébe tartoznak a településeken belüli (belterületi) csapadékvíz elvezetési feladatok is. Rendezett csapadékvíz elvezetésre szolgáló hálózat (zárt, nyitott) jelenleg általánosan csak a települések - azok közül is inkább csak a városok, és azoknak is csak- kis részén található. A települések nyílt árkos rendszerét a meglévő, zömmel feliszapolódott árkok alkotják. A nyílt árokrendszer a település arcukat mindíg rendezetlenné, ápolatlanná teszi. Még a kezelt, fokozottan karbantartott virágosan szegélyezett árkok is csak a virágzási időben, az év maximum egyharmadában tudnak javítani a látványán.

A települések burkolt felületeiről összegyűlő csapadékvíz, egy 10-15 perces zápor esetén kedvezőtlenebb összetételű szennyezettséget mos le a közlekedési felületekről és folyik a felszíni vizeken keresztül élővízbe, vízfolyásba, mint amilyen szennyezést a szennyvíz a talajvízen keresztül juttat az élővízbe. Ezért a közeljövőben kiemelt feladatként kell kezelni a csapadékvíz elvezetésének, tisztításának kérdését.

A településeken belüli felszíni vízrendezéssel összefüggő feladatok többnyire helyi jelentőségűek, önkormányzati kompetenciába tartozóak.

Az önkormányzatok számára segítséget nyújtana, ha rendelkezésére állna a település felszíni vízvezetését hidrológiai számításokkal megalapozott csapadékvíz elvezetési tanulmány a település végbefogadójáig. Jelenleg településszint tanulmánnyal még a városok közül sem mindegyik rendelkezik, kisebb településeknél pedig sehol sincs. Ezek elkészíttetése az Önkormányzatok feladata, amelyben a védelmi feladatok is településenként rögzítésre kerülnének.

A települések belterületének vízrendezésénél nagyon fontos, hogy a burkolt felületek hatására megnövekedő felszíni vizek elvezetését ne csak a burkolás környezetében oldják meg, hanem mindenkor kövessék a felszíni vizet a nagyobb vízszállító kapacitással bíró befogadóig.

Enying város belterületeinek csapadékvíz-elvezető rendszere részleges, elégtelen és általánosan rendezetlen. A belterületi ingatlanok felszíni víz elleni védelme megnyugtatóan

jelenleg nem biztosított. A belterület zömében családi házas beépítésű. A meglévő csapadékvízvezető-hálózat részben zárt csatorna, zömében nyílt földárok, helyenként burkolattal ellátva. A belterület egy jelentős részén a csapadékvíz-elvezetés az útfelületen valósul meg.

Az Enying város belterületi csapadékvizeinek befogadói az alábbiak:

1.) Cinca (Csíkgát) patak: /KDT VIZIG kezelésében/

A korábbi időszakban a vízfolyásra rendezési terv készült, mely még nem valósult meg. A vízfolyás jelenleg rendezetlen, a belterületi szakaszok elnádásodtak, hulladékkal telítettek. A vízfolyás rendezését célszerű rövidtávon ütemezni.

2.) 112 sz. közcélú vízfolyás: Józsefkuti árok /Cinca Térségi Vizi Társulat kezelésében
A Balatonbozsoki bel- és külterületi szakaszokon a vízfolyás rendezendő.

3.) 113.sz. közcélú vízfolyás: Enyingi ér /Cinca Térségi Vizi Társulat kezelésében
Enying bel- és külterületi szakaszon a vízfolyás rendezendő.

4.) 114.sz. közcélú vízfolyás: Csíkgáti árok /Cinca Térségi Vizi Társulat kezelésében
A vízfolyás bel- és külterületi szakaszon rendezendő.

3.2.1.3. Ivóvízellátás

Az ivóvízellátás (mint közszolgáltatás) környezetvédelmi szempontból általában nem vizsgálendő tényező, de egy település életében, és az ott élők életminőségében meghatározó fontosságú elem. Egyrészt infrastrukturális fejlettségi mutató, hogy a lakásokba hogyan jut el a vezetett ivóvíz. Másrészt környezet-egészségügyi szempontból nem mindegy, hogy a lakosság milyen minőségű vizet fogyaszt, ezért, mint kritikus faktort, az egészséges ivóvízzel való ellátást is meg kell vizsgálni. Ugyanis a vízbázis védelembe-helyezésével és a megfelelő víztisztítási technológia üzemeltetésével sem garantált teljes mértékben az, hogy a lakossághoz kifogástalan víz jut el, hiszen a vízelosztás és a vízvezetés során is szennyeződhet az ivóvíz. Ennek az ún. **másodlagos vízszennyezésnek** a megelőzése,

felderítése, a bekövetkezett minőségromlás emberi egészséget veszélyeztető hatásának kivédése üzemeltetési és környezet-egészségügyi feladat.

Az enyingi ivórendszer három önálló részre tagolódik:

- Enying-Balatonbozsoki Vízmű /ivóvíz és csatorna/
- Kabóka-Leshegy Vízmű
- Alsótekeresi Vízmű

A vízművek minden területen önkormányzati tulajdonban vannak, és koncessziós szerződés keretében szolgáltatók üzemeltetik.

Enying-Balatonbozsok-Kabóka-Leshegy ivóvízellátását a FEJÉRVÍZ Zrt. látja el, egyedül Alsótekeres városrész ivóvízellátást szolgáltatja a Dunántúli Regionális Vízmű Zrt. - Balatoni Üzemigazgatósága.

	Enying - Balatonbozsoki Vízmű	Kabóka- Leshegyi Vízmű	Alsótekeresi vízmű
Üzemeltető	FEJÉRVÍZ ZRt.	FEJÉRVÍZ ZRt.	DRV Rt. dél- balatoni üzemigazgatóság
Üz.Enged.száma	23.508/2001-11	20.095/1993 /alap eng/, 21.538/2000 /eng. módosítás/	20.193-4/1995 /alap eng/, 20.489/2002 /kiegészítő engedély/
Engedélyezett vízkivétel	328.500m ³ /év	24.000m ³ /év	18.000m ³ /év
Tényleges vízkivétel	270.000m ³ /év	16.000m ³ /év	12.000m ³ /év
Kutak száma/	4db /mélyfúrású/	1db /mélyfúrású	Siófoki Vízműtől átvett
Ivóvíz biztosítás:			
Elosztó hálózat hossza	40,3km	3,7km	3,6km
Tároló	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1db 200m³- es víztorony ▪ 2db 200m³- es 	1db 100m ³ - es víztorony	1db 50m ³ - es víztorony

	föld alatti tároló		
Átemelő	-	-	1db átemelő mű /Gamásza- puszta/

Forrás: Enying város szennyvízelvezetésének és szennyvízkezelésének a kiépítése c. projekt, I. fordulás pályázati anyag

A szolgáltatott ivóvíz minőségét a 201/2001. (X.25.) Korm.rendelet szabályozza, mely 57 vízminőségi jellemző (paraméter) felső határértékét rögzíti.

A kétféle paraméter határértéke nulla, vagyis a szolgáltatott ivóvíz mikrobiológiai szempontból nem lehet kifogásolható. A 29 féle kémiai paraméternél a víz akkor tekinthető kifogásolhatatlan minőségűnek, ha a vizsgálati jellemzők nem haladják meg a jogszabályban rögzített határértéket.

A 25 féle indikátorparaméter elsősorban az üzemellenőrzést szolgálja, a határérték-túllépés itt nem jár egészségkárosító hatással, de a víz ilyenkor kifogásolható minőségűnek tekinthető.

A kémiai és indikátorparaméterek a víz természeti adottságaitól függenek, és tisztítással javíthatók. A víz minőségét javító beruházások megvalósítása a tulajdonos önkormányzat feladata, melyhez a szolgáltató szakmai segítséget nyújt.

Az ivóvíz élvezeti értékét és a mosáshoz használt víz hatékonyságát részben az ivóvíz keménysége, vagyis CaO (kalciumoxid) mg / liter arány határozza meg. A rendszeresen vizsgált vízkémiai jellemzőket a következő táblázat tartalmazza.

Enying város szolgáltatott ivóvizének fontosabb vizsgálati eredményei

Vízminőségi jellemzők	Határértékek	Mért eredmények
Kémiai paraméterek		
Nitrit	0,5 mg/l	<0,02 mg/l
Nitrát	50 mg/l	2-3 mg/l
Fluorid	1,5 mg/l	<0,15 mg/l
Arzén	10 ug/l	1-2 ug/l
Indikátor paraméterek		
Szulfát	250 mg/l	35-45 mg/l
pH érték	≥ 6,5 ≤ 9,5	7,8-8,0

Vezetőkéesség	2500 uS/cm	700-720 uS/cm
Vas	0,2 mg/l	0,2-0,3 mg/l
Mangán	0,05 mg/l	0,02-0,04 mg/l
Ammónium	0,5 mg/l	<0,03 mg/l
Klorid	250 mg/l	18-20 mg/l
Nátrium	200 mg/l	80-90 mg/l
Kalcium	nincs külön meghatározva	44 mg/l
Magnézium	nincs külön meghatározva	36 mg/l
Összes keménység	$\geq 5 \leq 35 \text{ nk}^\circ$	13-14 nk ^o
KOIps (permanganát index)	5 mg/l O ₂	0,4-0,6 mg/l O ₂

Forrás: Fejérvíz Zrt. által szolgáltatott adatok

A helyi vízhálózattal összefüggő adatokat a következő táblázat tartalmazza.

Enying ivóvíz-ellátottságának szintje

Település neve	Össz lakásszám (db)	Vízellátásba bekötött lakások száma (db)	Vezetékes vízzel rendelkező lakások aránya (%)	Vízellátás kiépítettsége (km)
Enying	2605 db	2562 db	98,3 %	47,6 km

Forrás: Enying Város szennyvízelvezetése és szennyvízkezelése RMT

A szolgáltató köteles fogyasztói részére- a vízközművek mennyiségi és minőségi teljesítőképességének határáig- jogszabályban rögzített minőségű ivóvizet szolgáltatni, illetve a szolgáltatási pontig ellátórendszerük kezelését és karbantartását biztosítani. (A szolgáltatási pont ivóvízellátásnál, a bekötési vízmérő követő elzáró szelvény vízmérő felőli csatlakozási pontja.). A szolgáltatatói kötelezettség kiterjed a vízmérők időszakonkénti hitelesítésére, cseréjére, javítására továbbá a mérők ütemezés szerinti leolvasására.

A fogyasztói felelősség körébe tartozik a házi vízvezeték és szennyvízhálózat üzemeltetése, karbantartása és javítása a szolgáltatási ponttól kezdődően.

Az ivóvíz használatát követően csatorna vagy csatornabekötés híján a talajba, illetve a talajvízbe jut, elszennyezve azt. Súlyosabb gond azonban, hogy a felszínközeli talajvizek,

vagy közvetlenül a szennyvizek mélységi ivóvízbázisát is tönkre tehetik. Ezért is szorgalmazható Enying Város Önkormányzatának azon törekvése miszerint pályázatot nyújtott be Enying Város szennyvízelvezetésének és szennyvízkezelésének kiépítése című projekt megvalósítása céljából. Azonban ezen törekvések önmagukban nem sokat érnek ha a vízfogyasztók egy része nem csatlakozik a csatornahálózatra.

Enying Város Önkormányzata a 'Madarász Viktor utcai hátsó teleksor' ivóvízellátásának kiépítése érdekében ivóvízvezeték-hálózat tervezési munkáival bízta meg a Fehérvári Víziterv Mérnöki Kft-t. Az elkövetkezendő hónapokban a tervezést a kivitelezés munkálatai váltják fel.

A megyében a lakosságnak szolgáltatott ivóvíz alapján a vezetékes vízhálózatra bekötött háztartásoknál az egy lakosra jutó napi átlagos ivóvízfogyasztása 1998-ban alig haladta meg a 80 l/nap mennyiséget. Napjainkban a háztartások kedvező, korszerű felszereltsége mellett - takarékos vízfogyasztású berendezésekkel is - az egészséges életmód, a higiénikus környezet biztosításához egy lakosra jutó vízfogyasztásnak min. 150 l/nap mennyiséget kell feltételezni.

3.2.1.4. Energiagazdálkodás

Az élet legkülönbözőbb területein használunk fel energiát (közlekedés, fűtés, stb.), melyet főként a környezeti elemekből nyerünk, és felhasználásuk után ezek melléktermékeit is a környezetbe juttatjuk vissza. Emiatt lényeges, hogy a meglévő készleteinkkel úgy gazdálkodjunk, hogy azzal környezetünket minél kevésbé terheljük.

Az energiagazdálkodás azoknak a tevékenységeknek az összessége, amelyeknek célja a rendelkezésre álló energia gazdaságos hasznosítása. Az energiagazdálkodás során gondoskodni kell az elsődleges energiahordozók (a szén, földgáz, nyersolaj stb.) és másodlagos energiahordozók (a villamos energia, gőz stb.) tervszerű elosztásáról, felhasználásáról, ennek ellenőrzéséről. Az energiafogyasztást (mennyiségét, szerkezetét) az árakkal befolyásolni lehet.

Napjaink egyik kulcsfontosságú feladata, hogy újabb és újabb utakat és módokat találjunk az energia hatékony és ésszerű felhasználására. Nem csak az újra fel nem használható energiaforrások korlátozott mennyisége és a kimerülőben lévő készletek teszik sürgetővé a problémát, de ezt követeli meg a fenntartható fejlődés alapelve is.

Gázellátás

A településen a gázközművek kiépítettsége teljesnek mondható, a jelenlegi igényeket a meglévő kapacitások megfelelően ellátják. A gázellátást biztosító cég az E-ON Dél-dunántúli Gázhálózati Zrt.

Elektromos energia

A közvilágítási berendezések elemein belül megkülönböztethetjük az aktív (fényforrás irányába haladó készülékek) és passzív elemeket (közvilágítás célját szolgáló tartószerkezetek, vezetékrendszer stb.)

Enying város a közvilágítási szolgáltatást az E.ON Dél-dunántúli Áramszolgáltató Részvénytársaságtól veszi igénybe.

Kommunikációs hálózat

A távbeszélő-hálózat kiépült, valamennyi vezeték nélküli táv- és hírközlési szolgáltató megfelelő vételi lehetőséget tud biztosítani. A vezetékes telefon-szolgáltatást a Magyar Telekom Rt. –a MATÁV Rt. jogutódja – végzi.

3.2.1.5. Zöldterület-gazdálkodás

A környezeti tényezők közül ez az az – talán legfontosabb - elem, melynek fejlesztése, illetve a fenntartás magas színvonala jótékony, javító hatással van a többire. A megcélzott turisztikai fejlesztések és a kellemes és vonzó lakókörnyezet kialakítása megkívánja a település parkosítását, a bel- és külterület fásítását, mely a szerkezetileg különálló településrészek egységes szerkezetbe rendezésének egyik eszköze.

A természetvédelem sehol sem önfenntartó, az üzlet a kapcsolt szolgáltatásokban rejlik.

A belterületi parkokra nagy gondot fordít az önkormányzat. A virágosítás eredményei a kertekben és az utcákon egyaránt szemmel láthatók, azonban további ez irányú fejlesztési törekvések is tapasztalhatóak. Ilyen a városközpont rehabilitációs projektje, aminek megvalósulásával megoldódna a Hidroglóbusz park és a Szabadság tér zöldfelületi rekonstrukciója, azonban a projekt megvalósulásához szükséges forrást az önkormányzat még nem tudta biztosítani, az újbóli pályázat benyújtása 2010, 2011-ben várható.

Az önkormányzat fejlesztéshez kapcsolódó átfogó célja: olyan projektek megvalósítása, amelyek összességben a településkép jelentős javulását eredményezik, hozzájárulnak továbbá a települési lakosság életminőségének javulásához, korszerű és a mai kor követelményeként megfelelő településkép kialakításához. ***A fejlesztés pozitívan hat továbbá a terület környezeti és épített környezetének állapotára.***

Enying Város Önkormányzata minden évben meghirdeti a "Virágos Enyingért, Szép Környezetért" virágosítási, parkosítási és környezetszépítési versenyt. A verseny célja: kulturált, környezetbarát, vendégváros településkép kialakításának elősegítése.

A verseny két kategóriában kerül meghirdetésre:

1. kategória: magánszemélyek
2. kategória: vállalkozások, intézmények, jogi személyek, civil szervezetek.

A verseny elbírálásának szempontjai: - közterület parkosítás, tartós díszítés, - hangulatos előkertek, kapubejárók, virágos balkonok kialakítása - lakóházak, intézmények virágosítása, növényi díszítése, különös tekintettel a házak és intézmények előtti közterületekre - üzleti bejáratának csinosítása, szépítése - a virágosítás, parkosítás, környezetszépítés minősége és esztétikai hatása.

Külterületi zöldterületek

Az önkormányzati tulajdonban lévő erdőterületek jellemzői:

<u>Helyrajzi szám</u>	<u>Helyszín</u>	<u>Fafaj</u>
8637	Leshegyi út menti zöldsáv, partfal	akác
060/18; 060/19	Leshegyi lakott résztől K-re lévő partfal-erdősáv	akác; ostorfa
8030; 8032/1; 8032/2	Leshegyi út melletti halastóra ledőlő partfal-erdősáv	akác
8313/2	Leshegyi út melletti halastóra ledőlő partfal-erdősáv	akác
0115/1	Hulladéklerakó körüli erdő	nyár; akác
6902; 6904; 6905	A Fehérhegy halastóra ledőlő szántóinak végében lévő erdősáv	akác
0151	Székely B. u. szennyvízleürítő mögötti (patak felé) erdős partfal	akác
2760	A Marosi út és a Cinca patak közötti erdősáv	nyár

	(Terület fele gyepes, mocsaras)	
047/24	A Mátyásdomb felé eső szennyvízleürítőt körülölelő erdő	akác
9113/1; 9113/2; 0199	A balatonbozsoki zártkert É-i oldalán (Alsótekeres felé eső erdős partoldalak)	nyár

Belterületi zöldterületek

A belterületi részeken a település zöldfelületi kiépítettsége közepes szintűnek mondható.

Kevés az olyan közcélú park, rekreációs terület, ahol átgondolt kerttervezéssel találkozunk.

Az utak melletti közterületeken ugyan elég nagyszámú fa illetve cserje található, de azok kevés díszítőértékkel bírnak.

A lakóutcák zöldterületei rendezett képet mutatnak, a városképet nagymértékben rontja a sok légkábel.

A közterületek fásítása a szűk utcák esetében nem megoldható. Új utca kialakításánál helyet kell biztosítani az út melletti fasoroknak.

A különböző funkciójú területek közé célszerű többsoros növényzetet, fasort vagy cserjesort ültetni. Az így kialakított zöltsáv elválasztja, de egyben össze is kapcsolja a különböző funkciójú területeket.

Közterületeken történő fásításokhoz, parkosításokhoz elsősorban a kis- illetve közepesen nagy lombkoronát nevelő, illetve jelentősebb díszítőértékkel bíró, színes lombú fák javasoltak. A jó levegőminőség érzékenyebb fajok telepítését is lehetővé teszik. Előnyben kell részesíteni a területre jellemző őshonos fafajokat.

A közterületek, zöldterületek fenntartásáról, fejlesztéséről folyamatosan gondoskodni kell. Ezt a feladatot a településen az önkormányzat szolgáltató intézménye végzi.

Enying Város belterületi zöldterületei a következők:

- Rózsaparki közterület (2754/43 hrsz)
- Marosi út - Cinca-patak melletti sáv (2760 hrsz.)
- Cifra kert-kö (1474/3 hrsz.)
- Cifra kert Ny-i (1474/35 hrsz.)
- Tornyos Iskola melletti sáv (267 hrsz)
- Hősök tere (2009 hrsz)
- Kossuth utca (2293 hrsz.)

3.2.1.6. Közlekedés

- A város főútja a *64-es* másodrendű főút, amely Lepsény és Simontornya között fut, elsősorban a Mezőföld déli része és Tolna megye *M7-es* autópályával való összekötését, valamint a középső országrész kelet-nyugat irányú közlekedését szolgálja. Erre két út: egy Siófok – Balatonszabadi és egy Lajoskomárom felől érkező mellékút a településen, egy Polgárdi – Kisláng – Mátyásdomb felől érkező pedig a településközponttól öt kilométerre, délre csatlakozik. Továbbá a főutakra a kisebb településrészek, külterületi lakott helyek burkolt útjai csatlakoznak.

A település jól megközelíthető, a 64. sz. műút tulajdonképpen kettészeli a települést. Nem messze található az M7 autópálya és a 7.sz. főútvonal. A 7.sz. I. rendű és a 64.sz. II. rendű főutak csomópontját nemrégiben alakították körforgalmi csomóponttá.

- Helyi járatú autóbuszok bonyolítják le a forgalmat a városközpont és a külterületek, Kabókapusztá, Leshegy-Ófalu, Alsótekeres, Balatonbozsok között.
- A vasúti forgalom szünetel 1998 óta.
- A megszüntetett 49-es számú Lepsény–Tamási–Dombóvár vonalon vonatok helyett vonatpótló autóbuszok jártak 2007. március 3-ig.
- A távolsági autóbuszjáratok - melyek a városon áthaladnak és a központban megállnak- száma meghaladja a 12 járatot. Helyi Volán kirendeltség működik. A távolsági közlekedésben meghatározó szerepet foglal el: járatok kötik össze: Budapesttel, Győrrel, Keszthellyel, Kecskeméttel, Szegeddel, Szekszárdal és Szombathellyel.
- Enyinget Dunaföldvárral, Veszprémmel, Székesfehérvárral és Siófokkal és a környező településekkel kötik össze sűrű autóbuszjáratok
- A kamion és nehézforgalom a tűrészhatáron van. Az Enyingen áthaladó személygépkocsik száma a Balatoni idényben májustól októberig terjedő időszakban tetőzik.
- A forgalmi rend megváltoztatása, parkolás, sebességkorlátozás, tájékoztató táblák elhelyezése soron következő feladat.
- Vízi közlekedése a településnek nincs.

A *belső úthálózat* legtöbbje aszfalt burkolattal rendelkezik, kisebb részük talajstabilizált vagy zúzottköves borítású.

A *helyi közutak és járdák* állapota több helyen nem megfelelő. A mellékutak állapota egyrészt az úttest minősége, teherbírása és azok elégtelen szélessége miatt nem kielégítő. A meglévő mellékúthálózat fejlesztése mellett új utak építésére is szükség van.

A településen és környékén a kerékpározók biztonsága érdekében szükség van ***kerékpárút-hálózat*** kialakítására, mely az önkormányzat tervei között már évek óta szerepel.

A kerékpárút-hálózatot regionális szinten szükséges kialakítani, hogy a szomszédos településekkel meglegyen a kapcsolat.

A Kossuth Lajos utca *forgalomterhelésének* enyhítését nem lehet megoldani csupán forgalomtechnikai intézkedésekkel, jelzőtáblák kihelyezésével, jelzőtáblákkal jelzett súlykorlátozással, azonban ezek kiépítése is sokat segítené a probléma enyhítésében. Azonban amíg nem létesülnek olyan utak, amelyek reális alternatívát nyújtanak a Kossuth Lajos utca tehermentesítésére, addig nem várható, hogy a tehergépjárművek betartják a jelzőtáblákkal jelzett súlykorlátozást.

3.2.2. Épített környezet állapota

Fontos feladatunk a különböző korokból ránk maradt építészeti alkotások megőrzése. Ezek a település arculatának jellegzetes meghatározói, megfelelő védelmük közös érdekünk. Ez vonatkozik egy-egy épületre, jellegzetes utcasorokra, de a településkép egészére is. Ez alapján az épített környezet még fennmaradt egyedi értékeit helyi védettség alá kell helyezni, annak érdekében, hogy a település múltjának még meglévő, értékes elemei fennmaradjanak.

Műemlék:

- Batthyány kastély (1474/41 hrsz)
- Öregek Otthona (1470 hrsz)
- Katolikus templom és kertje (2295/1 hrsz)

Helyi védettség alatt álló építmények:

- Református templom (782 hrsz)
- Evangélikus templom (2010 hrsz)
- Temető kápolna (2260 hrsz)
- Okmányiroda (537 hrsz)
- Török Bálint általános iskola (1304 hrsz)

- Volt malom (2262 hrsz)
- Balatonbozsok, katolikus templom (236 hrsz)
- Balatonbozsok, ravatalozó (236 hrsz)
- Balatonbozsok, „tornyos iskola” (269 hrsz)
- Balatonbozsok, Schrikker-kastély (óvoda) (39 hrsz)
- Árpád szobor (2294/4 hrsz)
- Szent-GyörgyiAlbert mellszobor (1475/45 hrsz)
- Feszület „tornyos iskola” előtt (269 hrsz)

3.3 Természeti környezet állapota

Erdőgazdaság

Enying város nagyobb mértékben önkormányzati és kisebb mértékben magántulajdonban lévő erdőterületekkel rendelkezik.

Az önkormányzati tulajdonban lévő erdőterületek jellemzői:

Helyrajzi szám	Helyszín	Fafaj
8637	Leshegyi út menti zöldsáv, partfal	akác
060/18; 060/19	Leshegyi lakott résztől K-re lévő partfal-erdősáv	akác; ostorfa
8030; 8032/1; 8032/2	Leshegyi út melletti halastóra ledőlő partfal-erdősáv	akác
8313/2	Leshegyi út melletti halastóra ledőlő partfal-erdősáv	akác
0115/1	Hulladéklerakó körüli erdő	nyár; akác
6902; 6904; 6905	A Fehérhegy halastóra ledőlő szántóinak végében lévő erdősáv	akác
0151	Székely B. u. szennyvízleürítő mögötti (patak felé) erdős partfal	akác
2760	A Marosi út és a Cinca patak közötti erdősáv (Terület fele gyepes, mocsaras)	nyár
047/24	A Mátyásdomb felé eső szennyvízleürítőt körülölelő erdő	akác
9113/1; 9113/2; 0199	A balatonbozsoki zártkert É-i oldalán (Alsótekeres felé eső erdős partoldalak)	nyár

Flóra

A terület növényföldrajzilag az Alföldhöz tartozik, a Duna-Tisza közével egy flórajárásba kell sorolni. Ez a flórajárás a Praematricum, a Pannonicumon belül a növényföldrajzi Alföld Eupannonicum flóraidék része.

A vidék természetes növénytakarójának az éghajlati adottságok mellett meghatározója a dombok „háta” löszből és pannon agyagból álló anyaga. A szakirodalomba felsorolt növényi jellegzetességek között megtalálható a leshegyi lejtős löszterületen a taréjos búzafű (*Agropyron cristatum*), a barázdált csenkesz (*Festuca sulcata*). Gyepes, löszös területein megtalálható az apró nőszirm (*Iris pumila*), a Pannon kutyatej (*Euphorbia pannonica*) magyar szegfű (*Dianthus pontederae*). Alsótekeres határában az *Artemesia compestris* és *Cystidus austriacus* buglyos zanót fajok lelhetők fel, melyek inkább a balatoni magasparton gyakoribbak.

A lösztakarón az *Iris*, *Allium*, *Veronica*, *Campanula* *Artemesia*, *Adonis Pulsotilla*, *Linum*, *Campanula* fajok találhatók meg.

A vizenyős területek növényi összetétele szinte semmiben nem tér el az Alföld hasonló adottságú területeitől.

Megtaláljuk a savanyúbb kémhatást igénylő zombék sást (*Carex elata*) a halastavak vidékén a fejr tündérrózsát (*Nymohea alva*) a tavi kákát (*Schoenoplectus lacustris*). A vízparton és a sekély vízben a nád (*Phragmites communis*), illetve a gyékény (*Typha angustifolia*) alkot egységet.

A vidék erdőben szegény. A melioráció még segített is a meglévő erdősávok, ligetek megszüntetésében. A meglévő erdőterület mélyen az országos átlag alatt van 4,1 %-kal. Feketefenyő (*Pinus nigra*) elegyedik a juhar (*Acer tataricum*) korai, vagy hegyeslevelű juhar (*Acer platanoides*) illetve a *Tilia* fajokkal. Közülük a leggyakoribb a kislevelű hárs (*T. cordata*). A központi parkban tölgy és kőris színesítik a képet.

Fauna

Állattani szempontból aránylag sok a Mezőföldtől idegen faunaelem. Enying belterületén szinte csak a mezőgazdasági kultúrhatás alatt álló terület állatvilágáról lehet beszámolni.

Jelentős azonban a Török Bálint Vadásztársaság területén a vadgazdálkodással megtartott és gyarapított őz, szarvas, vaddisznó, fácán, fogoly, fűj és nyúl.

A vizek élővilágából egy-két madár érdemel külön említést. Leggyakoribb a vadkacsa a nyári lúd, a szürke gém, búbos vöcsök

[Forrás: Tóth Dezső: Enying és térsége idegenforgalmi potenciáljának értékelése; 36-38.o]

3.4. Környezet-egészségügy

Az élőlény –így az ember is- és környezete szoros kölcsönhatásban áll egymással.

Lényegében megállapítható az a tény, hogy minden környezeti elem szennyezettsége hatással van az emberi szervezet egészségére.

Az élő szervezetek tényleges ökológiai egyensúlya nem csak a belső milió egyensúlyától, hanem a környezeti tényezők alapvető befolyásától, a környezeti elemek minőségétől, állapotától is függ.

A határértékeket meghaladóan szennyezett levegő tartós belégzése, a nitrátos vagy fertőző ivóvizek fogyasztása akut, vagy krónikus egészségkárosodásokat okoznak–okozhatnak.

A környezetvédelmi és környezet-egészségügyi szempontok nemzetközi és hazai gyakorlatban való érvényesítésének szakmai és társadalmi igénye egyre erősebben jelentkezik. Ezt jól mutatják az utóbbi évtizedekben elfogadott törvények, programok és a megvalósítást támogató hazai és nemzetközi pályázati rendszerek prioritásai is. A környezetvédelmi és környezet - egészségügyi kérdések jogi szabályozási, műszaki-technológiai, gazdasági - finanszírozási és társadalmi összefüggésein belül, az alábbi két kérdéskör érdemel fokozott figyelmet:

- 1./ gyakorlati megvalósítás területe, ahol leggyakrabban a helyi önkormányzatoknak a tervezés, döntés, megvalósítás, fenntartás - üzemeltetés utóellenőrzés folyamatában és egyes lépéseiben betöltött szerepe és közreműködése kerül a szakmai és társadalmi egyeztetés hiánya miatt az érdeklődés és viták középpontjába,
- 2./ megfelelő szakmai és kommunikációs módszerek köre, amelyek segíthetik, támogathatják az önkormányzatok szakmai munkáját és elsősorban a lakossággal, de a civil szervezetekkel való kapcsolatait is, az érdekeltek - érintettek partneri együttműködésének gyakorlati megvalósítását.

Enying és környezete szerencsére csak a kevésbé szennyezett települések körébe tartozik. A településen belül működő vállalkozások sem por-, sem zajszennyezést nem jelentenek.

Egyre jelentősebb környezeti hatással bír viszont a településen áthaladó gépjárművek átmenő forgalma, ennek por- és zajhatása.

Légszennyezés szempontjából említésre méltó a mezőgazdasági művelésből származó porszennyeződés. Ezek ellen erdősávok telepítésével lehet védekezni.

Időszakosan és elszórtan előfordul a háztáji állattartásból keletkező bűzhatás, de nem jelentős. A lakossági fűtésből eredő légszennyezés mértéke a gázfűtésre történő átállással jelentősen csökkent. Bejelentésre kötelezett légszennyezési pontforrás nem található a településen.

Az utóbbi évek jelentős környezet-egészségügyi problémáját az allergén pollenek – parlagnyír, kanadai aranyvessző, és egyéb adventív növények – okozták. Az allergia a szervezet immunrendszerének túlzott túlműködése. A környezeti hatások jelentős szerepet játszanak az allergia kialakulásában. A légszennyezés hatására a nyálkahártyák védekező funkciója csökken, az allergia könnyebben kialakul. A mikrorészecskék károsítják az immunrendszer működését.

A község külterülete művelés alá van vonva, így alacsony a parlagon hagyott területek aránya. Gyomosodás belterületen főleg az utak mentén gyakori. Az Önkormányzat közmunkásokkal valamint a lakosság bevonásával próbálja megoldani a gyommentesítést. A probléma végleges rendezése még megoldásra vár.

Asztmás és allergiás megbetegedésekről nincs adat.

Az egyes allergén növények virágzási idejéről a következő táblázat tájékoztat:

POLLENNAPTÁR

NÉV		allergenitás	pollenszórás								
magyar	latin		febr.	márc.	ápr.	máj.	jún.	júl.	aug.	szept.	okt.
mogyoró	<i>Corylus</i>	***	■	■	■						
éger	<i>Alnus</i>	***	■	■	■	■					
ciprusf.- tiszafa	<i>Cupressac.- Taxus</i>	**		■	■	■	■	■			
nyír	<i>Betula</i>	***		■	■	■	■	■			
szil	<i>Ulmus</i>	*			■	■	■				
nyár	<i>Populus</i>	**			■	■	■				
kőris	<i>Fraxinus</i>	***			■	■	■	■			
juhar	<i>Acer</i>	**			■	■	■				
fűz	<i>Salix</i>	***			■	■	■				
gyertyán	<i>Carpinus</i>	**			■	■	■				
tölgy	<i>Quercus</i>	*			■	■	■				
platán	<i>Platanus</i>	***			■	■	■				
bükk	<i>Fagus</i>	*			■	■	■				
pázsitfű.	<i>Poaceae</i>	****				■	■	■	■	■	■
lórom	<i>Rumex</i>	***				■	■	■	■	■	
útifű	<i>Plantago</i>	***				■	■	■	■	■	
csalánf.	<i>Urticaceae</i>	*				■	■	■	■	■	■
libatop	<i>Chenopod.</i>	***						■	■	■	■
üröm	<i>Artemisia</i>	****						■	■	■	■
parlagfű	<i>Ambrosia</i>	****							■	■	■

- * panaszokat nem okoz, illetve allergenitásáról nincsenek adatok
- ** nem gyakori allergén, keveseket betegít meg
- *** gyakori allergén
- **** nagyon gyakori allergén, igen sokan szenvednek tőle

Forrás: ÁNTSZ Aerobiológiai Hálózatának jelentése; <http://efrira1.antsz.hu/oki/pollen/Pollelnaptar.pdf>

A talajvizek elszennyeződését a lakossági közműpótló kisberendezésekből elszivárgó kommunális szennyvizek okozták. Mivel a település vezetékes ivóvízzel történő ellátása megoldott, a meglévő probléma, - emberi egészséget károsító - közvetlen hatása kiküszöbölhető.

A környezet állapotával összefüggő gyakori megbetegedések a településen nem voltak kimutathatóak a közelmúltban.

Enying város szolgáltatott ivóvizének fontosabb vizsgálati eredményei

Vízminőségi jellemzők	Határértékek	Mért eredmények
Kémiai paraméterek		
Nitrit	0,5 mg/l	<0,02 mg/l
Nitrát	50 mg/l	2-3 mg/l
Fluorid	1,5 mg/l	<0,15 mg/l
Arzén	10 ug/l	1-2 ug/l
Indikátor paraméterek		
Szulfát	250 mg/l	35-45 mg/l
pH érték	$\geq 6,5 \leq 9,5$	7,8-8,0
Vezetőképesség	2500 uS/cm	700-720 uS/cm
Vas	0,2 mg/l	0,2-0,3 mg/l
Mangán	0,05 mg/l	0,02-0,04 mg/l
Ammónium	0,5 mg/l	<0,03 mg/l
Klorid	250 mg/l	18-20 mg/l
Nátrium	200 mg/l	80-90 mg/l
Kalcium	nincs külön meghatározva	44 mg/l
Magnézium	nincs külön meghatározva	36 mg/l
Összes keménység	$\geq 5 \leq 35 \text{ nk}^\circ$	13-14 nk ^o
KOIps (permanganát index)	5 mg/l O ₂	0,4-0,6 mg/l O ₂

Forrás: Fejérvíz Zrt. által szolgáltatott adatok

3.5. Önállóan kezelt hatótényezők

3.5.1. Hulladékgazdálkodás

Környezetünkben folyamatosan keletkeznek olyan eszközök, anyagok, melyek feleslegessé váltak számunkra, továbbiakban nem tudunk, vagy nem akarunk használni, hasznosítani.

Ezeket *hulladékok*nak nevezzük. A hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény. (továbbiakban: Hgt.) pontosan meghatározza, hogy a jogszabály szerint mely anyagokat kell hulladéknak tekintenünk. A 3.§ a) pontja alapján „*hulladék*: bármely, az *1. számú melléklet* szerinti kategóriák valamelyikébe tartozó tárgy vagy anyag, amelytől birtokosa megválnak, megválni szándékozik, vagy megválni köteles”

A hulladékok a kedvezőtlen esztétikai hatáson kívül környezetünket is veszélyeztetik. Talaj-, víz- illetve légszennyező hatással bírnak, különböző megbetegedéseket okozhatnak.

Azonos fajtájúnak tekinthető az olyan hulladékok együttes tömege, amelyben a benne található egyedi hulladékok lényeges kémiai és fizikai tulajdonságai hasonlóak, és így együtt kezelhetők. Közös jellemző tulajdonságaik szempontjából hasonló hulladék fajták együttese a *hulladéktípus*.

A hazai szabályozásnak és a gyakorlatnak megfelelően a hulladékok három fő típusát különböztethetjük meg: ***termelési, települési és veszélyes hulladékok***.

A települési hulladékokon belül megkülönböztetünk települési szilárd, illetve folyékony hulladékot.

A helyi tervezés szükségességének bemutatása, a tervezés alapadatai

A települési hulladékgazdálkodási tervnek fontos szerepet kell betöltenie: segítségével meg kell tudni oldani az Enyingen élők által legfontosabbnak tekintett helyi hulladékgazdálkodási gondokat oly módon, hogy teljesüljenek mindazok a jogszabályokban, illetve az Országos Hulladékgazdálkodási Tervben, a Közép-dunántúli Statisztikai Régió Hulladékgazdálkodási Tervében és más tervekben, programokban, koncepciókban meghatározott célok, amelyeket önkormányzati szinten kell végrehajtani, és megvalósításával országos és regionális szinten is javítania kell a környezet állapotát.

A csomagolási hulladékok szelektív gyűjtésének lehetősége sem a településen egyáltalán nincs biztosítva, így azok a települési szilárd hulladékokkal kerültek begyűjtésre.

Napjainkban a csomagolási hulladékok (műanyag, üveg, papír) szelektív gyűjtését a településen hat darab gyűjtősziget biztosítja. A gyűjtőszigeteken egyenként három darab 240 l-es gyűjtőedény került elhelyezésre, melyek rendszeres ürítését, valamint a begyűjtött csomagolási hulladék ideiglenes tárolását Enying Város Szolgáltató Intézménye végzi. Az intézmény telephelyén, a hulladékok ideiglenes tárolására biztosított három darab, egyenként 4,5 m³ -es konténer elszállításáról, valamint a begyűjtött hulladék ártalmatlanításáról a Zöldfok Településgazdálkodási és Kommunális Rt. gondoskodik. (A konténerek - 4,5 m³ - ürítésének gyakorisága: műanyaggyűjtő ~ 2 hetente, üveg-, papírgyűjtő ~ 1-1,5 havonta). E szolgáltatást főként a gyűjtőszigetek környezetében élők veszik igénybe, emiatt a települési szilárd hulladékkal együtt csomagolási hulladék is begyűjtésre kerül.

Gyűjtőszigetek:

- Alsótekeres településrészen 1 db
- Balatonbozsok településrészen 1 db
- Enyingen 3 db
- Kabókapusztá településrészen 1 db

Települési szilárd hulladékokkal való gazdálkodás helyzete

A települési szilárd hulladékok kezelésével kapcsolatban a 2000. évi XLIII. törvény (Hgt.), a 213/2001. (XI.14.) Korm. rendelet, a 22/2001. (X. 10.) KöM rendelet, a 241/2000. (XII.31.) Korm. rendelet, és az 5/2002. (X.29.) KvVM rendelet tartalmaz alapvető iránymutatásokat.

A települési önkormányzat kötelezően ellátandó közszolgáltatásként, az ingatlan tulajdonosoknál keletkező települési hulladék kezelésére hulladékkezelési közszolgáltatást szervez és tart fenn.

Az ingatlantulajdonos az ingatlanán keletkező települési szilárd hulladékot a környezet szennyezését megelőző módon köteles gyűjteni. A települési hulladék gyűjtése és tárolása csak megfelelő gyűjtőedényben történhet.

A települési szilárd hulladék szállítását zárt konténerben vagy a kiporzást és kiszóródást megakadályozó ideiglenes takarású konténerben, vagy e feltételeket biztosító célgéppel, szállítójárművel, környezetszennyezést kizáró módon kell végezni.

A felhalmozott hulladékok tárolásának, helyzetének (problémakörének) ismertetése

Enying Város hulladékát korábban saját települési szilárdhulladék lerakóján helyezte el, ez a lerakó azonban további művelésre – nem megfelelő kialakítása, szigetelése lévén - nem alkalmas. A hulladéklerakás a 0115/2 hrsz-ú területen 2000. májusában megszűnt, a lerakó bezárásra került. A bezárt lerakó környezeti veszélyforrásának csökkentése megköveteli a szakszerű rekultivációt. A lerakóra környezetvédelmi felülvizsgálat készült, mely alapján a Közép-dunántúli Környezetvédelmi Felügyelőség környezetvédelmi működési engedélyt adott ki a telep felszámolására. A telepen végzett geodéziai felmérés és geofizikai vizsgálatok alapján a lerakott hulladék becsült mennyisége 57500 m³.

Az önkormányzat a hulladékkezelési díjban, amelyet a kommunális adó tartalmaz, nem biztosította a rekultiváció költségeinek előzetes fedezetét. A rekultiváció az ISPA pályázatban szereplő önkormányzatok összefogásával regionális szinten, a pályázat keretein belül, a többi rekultiválandó lerakóval együttesen valósítható meg.

Hulladékokat begyűjtő szervezetek

A települési szilárd hulladékokat a lakosságtól a Zöldfok Településgazdálkodási és kommunális Rt. szállítja el heti egy alkalommal a vele kötött közszolgáltatói szerződésnek megfelelően. Az így begyűjtött hulladékok ártalmatlanítása a Zamárdiban lévő térségi hulladéklerakó telepen történik. Ez a szolgáltatás a város egész területére kiterjed, ellátatlan részek nincsenek. A Zöldfok Rt. jelentős, saját tulajdonú hulladékszállító célgépekből álló gépjárműflottát üzemeltet, így a közszolgáltatási feladat nagy biztonsággal ellátott, hiszen a munkából esetlegesen kieső célgépek azonnali helyettesítése megoldott. Enying térségében a társaság, jellemzően 2 db nagyteljesítményű tömörítős hulladékszállító célgépet használ.

A településre beszállított hulladék nem érkezik

A Dél – Balatoni és Sió – völgyi Települési Szilárd Hulladékgazdálkodási Rendszer gondozásában indított program jelenlegi állása:

A hulladékgyűjtő udvarok, hulladéklerakók létesítése, felszámolt szeméttelpek rekultivációja kapcsán kidolgozott tervek minőségbiztosítási rendszerének véleményezése folyamatban van.

Kedvező elbírálás esetén a közbeszerzési eljárás lefolytatását követően várhatóan 2007. tavaszán kerülhet sor a vállalkozói szerződések megkötésére.

A felhagyott hulladéklerakó rekultivációjára, valamint a hulladékgyűjtő udvar kivitelezésére várhatóan a 2009. évben kerülhet sor.

Településünk főként külterületi részein (037; 039/1; 039/2; 051/35; 090/2; 0174/9; 0174/10; 2561/1; 0174/2; 1207; 2760; 1209-től 1215/1-ig hrsz.) jellemző probléma a települési szilárd hulladékok lakosság által történő lerakása, felhalmozása. Enying Város Szolgáltató Intézménye ezekről a területekről a hulladékot rendszeresen elszállíttatja, önkormányzatunk folyamatos ellenőrzéssel és helyszíni bírságolással próbálja felszámolni ezeket a gócpontokat.

Kiemelt hulladékáramok, veszélyes hulladékok

Enying Város Önkormányzata az Elektro-Coord Magyarország Kht. közreműködésével éves rendszerességgel akciót hirdet elektromos és elektronikus termékekből keletkező hulladékok visszagyűjtésére vonatkozóan.

A társaság által biztosított gyűjtőkonténerek Enying Város Szolgáltató Intézménye telepén kerülnek elhelyezésre. A lakók ezekbe a konténerekbe helyezhetik el a keletkezett elektronikai hulladékot, mely elszállításáról a gyűjtési idő lejártát követően az Elektro-Coord Magyarország Kht. gondoskodik.

A hulladékká vált hordozható elemek és akkumulátorok gyűjtését és átvételét a 2006. 06. 22. napján megkötött szolgáltatási szerződés értelmében a RE'LEM Kht. végzi. Ilyen jellegű hulladékok átmeneti tárolását általában intézmények területén elhelyezett műanyag gyűjtőedények biztosítják.

A helyi önkormányzati rendelet és a 71/2003. (VI. 27.) FVM rendelet értelmében, az állati hulladékokat 50 kg-ig a tulajdonos saját ingatlanán eláshatja. Az ennél nagyobb tömegű elhullott állati tetemeket az XCI. Tv. 9., 10. §-a, valamint a 2005. 02. 01. napján 11604526. számon megkötött szolgáltatási szerződés értelmében az ATEV Rt. solti fehérje-feldolgozó üzeme fogadja. Ugyan ide kerülhet az önkormányzat hatáskörébe tartozó, közterületen elhullott állati tetem, amennyiben annak gazdája ismeretlen.

Települési szilárd hulladéklerakón elhelyezett iszap nincs.

A nem veszélyes hulladékokat begyűjtő szervezetek

Hulladék*	Begyűjtő, szállító		Begyűjtött hulladék mennyiség (t/év)	Begyűjtő kapacitása (t/év)	Begyűjtésre használt szállító-eszköz	Átvevő-kezelő megnevezése
	Név	Székhely				
Települési szilárd hulladékok	Zöldfok Rt.	8600 Siófok, Bajcsy. Zs. u. 220.	1763	90000	Tömörítő célgép	Zöldfok Rt.
Települési folyékony hulladékok	Méreg Zoltán ¹ vállalkozó	8130 Enying, Török B. u. 5.	n.a.	n.a.	Szippantó gépkocsi	Enying Város Szolgáltató Intézménye
	Lédig Gyula ¹	8130 Enying, Munkácsi M. u. 29.	n.a.	n.a.	Szippantó gépkocsi	Enying Város Szolgáltató Intézménye
	Laczi Ferenc mg. vállalkozó ¹	8130 Enying, Móricz Zs. u. 3.	n.a.	n.a.	Szippantó gépkocsi	Enying Város Szolgáltató Intézménye
	Enying Város Szolgáltató Intézménye	8130 Enying, Vas Gereben u. 3.	5867	n.a.	Szippantó gépkocsi	Enying Város Szolgáltató Intézménye
Kommunális szennyvíziszap	Laczi Ferenc mg. vállalkozó ¹	8130 Enying, Móricz Zs. u. 3.	1425	n.a.	Szippantó gépkocsi	Enying Város Szolgáltató Intézménye
Építési, bontási hulladékok és egyéb inert hulladékok*	Zöldfok Rt.	8600 Siófok, Bajcsy. Zs. u. 220.	68	n.a.	Konténerszállító célgép	Zöldfok Rt.
Mezőgazdasági és élelmiszeripari nem veszélyes hulladékok*	-	-	0	-	-	-
Ipari és egyéb gazdálkodói nem veszélyes hulladékok*	-	-	0	-	-	-

Forrás: Enying Város Hulladékgazdálkodási Terve 2007

Hulladék típusok aránya:

<u>Hulladék típus</u>	<u>Hulladék frakció</u>	<u>Arány (m%)</u>
Biohulladék	Konyhai szerves	31,6
	Zöld	13,6
Csomagoló anyag	Papír	13,0
	Fém	2,0
	Műanyag	9,8
	Üveg	5,0
	Textil	2,4
Veszélyes hull.	-	0,9
Egyéb hull.	-	21,7

A települési folyékony hulladékokkal való gazdálkodás helyzete

A települési folyékony hulladékok kezelésével kapcsolatban a 213/2001. (XI.14.) Korm. rendelet, az 50/2001. (IV.3.) Korm. rendelet, a 174/2003. (X.28.) Korm. rendelet, a 2003. évi LXXXIX. törvény, és a 25/2002. (III.27.) Korm. rendelet tartalmaz alapvető iránymutatásokat.

Az ingatlantulajdonos az ingatlanán keletkező települési folyékony hulladékot műszakilag megfelelő (zárt) tartályban köteles gyűjteni, azt a begyűjtésre jogosult hulladékkezelőnek átadni.

A folyékony hulladék elszikkasztása tilos! A települési folyékony hulladék ártalmatlanítása a 213/2001. (XI.24.) Korm.rend. előírása alapján történhet.

Az önkormányzat köteles közszolgáltatást működtetni a települési folyékony hulladék begyűjtésére, és a közszolgáltatót helyi rendeletben megnevezni. Az önkormányzat felelőssége a kiválasztás során vizsgálni azt, hogy a szükséges engedélyekkel rendelkezik-e a szolgáltató, és csak azt választhatja, amelyik az összes jogszabályi feltételnek megfelel.

A hulladékszállítási tevékenység engedélyköteles, mely tevékenységet a környezetvédelmi előírások betartása mellett a hulladék sajátosságait figyelembe vevő speciális szállítójárművel lehet végezni. A tevékenység végzése megfelelő szaktudást és felszereltséget igényel. A szállítást végző felelőssége, hogy a birtokában lévő hulladékot engedéllyel rendelkező kezelőnek adja át további kezelésre.

Településünk ivóvízhálózatának hossza 48,9 kilométer, a kiépített közüzemi csatornáközmű hálózat hossza 2,2 kilométer, azaz 4,5 %-os a város csatornázottsága.

A jelenlegi kis kapacitású, a lakóterületek közvetlen határán lévő szennyvíztisztító (2 db SZK 40), már megépítése idején is korszerűtlen volt, az előírt víztisztasági paramétereket teljesíteni nem tudja, kapacitása 100 %-ban lekötött, üzeme összességében túrt állapotúnak tekinthető.

A csatornázottság csekély mértékéből fakadóan a település összes vízfelhasználásának túlnyomó hányada települési folyékony hulladék formájában jelenik meg

A 25/2002. (II. 27.) Korm. rendelet, a „Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési és – tisztítási Megvalósítási Program” értelmében a 2000 – 15000 lakosegyenérték terheléssel jellemezhető szennyvíz-kibocsátású szennyvíz – elvezetési agglomerációk területén 2015. december 31 – ig meg kell valósítani a települési szennyvizek közműves elvezetését, a szennyvizek biológiai tisztítását, valamint a települési szennyvizek ártalommentes elhelyezését.

2004. évben Enying Város szennyvízelvezetés és tisztítás közcélú vizilétesítményeinek kivitelezésére a VENTURI KFT. engedélyezési tervdokumentációt készített. A tárgyban benyújtott kedvezőtlen elbírálása miatt az engedélyezési terv elkészítését építési munka ez idáig nem követte.

A beszállított települési folyékony hulladékot és szennyvíziszapot a bemutatott sz. környezetvédelmi működési engedély szerint 2x1000 m³ térfogatú szigetelt tározó medencében gyűjtik, majd később – vagy közvetlenül - a bemutatott sz. megvalósítási engedély szerint 40 ha területű szántóföldön helyezik el.

A meglévő szennyvíztisztító telep jellemzői

A szennyvíztisztító telep Enying város külterületén, a 0151 hrsz-ú területen helyezkedik el. A tisztított szennyvíz befogadója a Csík-gát patak 9+193 km szelvénye. A tisztított szennyvíz elvezetésére 90 fm 300 mm-es, gravitációs csatorna szolgál. A szennyvíztisztító telepen 2 db eleveniszapos szennyvíztisztító berendezés üzemel, melyet kézi tisztítású rácstáblával kombinált osztóakna és fertőtlenítő medence, valamint fordítóakna egészít ki.

A szennyvíztisztító telep üzemeltetője a Fejérvíz Zrt., tulajdonosa Enying Város Önkormányzata.

A települési folyékony hulladékot (szippantott szennyvíz) és szennyvíziszapot Enying Város Szolgáltató Intézményével kötött szerződés szerint helyi vállalkozók szállítják el. A szállításhoz szippantó kocsik, illetve szippantó pótkocsival ellátott mezőgazdasági vontatók állnak rendelkezésre. A szolgáltatás biztonsága nagy, mivel a gyűjtési-szállítási feladatokra több vállalkozó is rendelkezésre áll.

Mind a települési folyékony hulladék, mind pedig a kommunális szennyvíziszap szántóföldi elhelyezésre kerül, vagy közvetlenül, vagy az Enying Város Szolgáltató Intézménye által üzemeltetett 047/24 hrsz. alatti szennyvízleürítő medencéiben történő átmeneti tárolás után.

Helyzetértékelés

A településen 220 ingatlant ellátó szennyvízcsatorna hálózat van kiépítve. A településen a szennyvizeket házi gyűjtőkbe vezetik, melyek vízzárósága kétes, a gyűjtőkből a szennyvíz egy része közvetlenül a talajba jut, károsítva annak élővilágát, a felszín alatti vizeket.

A fejlesztések nélkül továbbra is a házi szennyvízgyűjtőkbe kerül elhelyezésre a keletkező szennyvíz, a vízzárósági hiányosságok megszüntetése kiemelt feladat, magas kockázatot jelent a környezet állapotára, várhatóan a környezeti állapotok romlása tovább folytatódik.

A KSH 2002. évi Statisztikai Évkönyv adatai szerint az Enyingi kistérségben 1000 méter vízhálózatra mindössze 11 méter csatornahálózat fajlagos hossz jut, amivel a kistérség csatornaellátottsága 1,4 %-os és így e mutatók alapján országosan az utolsók egyike. Enying Város közműmutatói alig valamivel jobbak. Az ivóvízhálózat hossza 48,9 kilométer, a kiépített közüzemi csatornaközmű hálózat 2,2 kilométer, azaz 4,5 %-os a város csatornázottsága. A jelenlegi kis kapacitású, a lakóterületek közvetlen határán lévő szennyvíztisztító (2 db SZK 40), már a megépítése során is korszerűtlen volt, az előírt víztisztasági paramétereket teljesíteni nem tudja, kapacitása 100%-ban lekötött, üzeme összességében túrt állapotnak tekinthető. A csatornahálózat és tisztítómű 1993. évben elkészült kiviteli tervei sikertelen pályázatok miatt nem valósultak meg.

A 2001. évben 6 település részvételével közös szennyvízkezelési program állt össze. A beadott állami címzett támogatás elnyerésére irányuló pályázat sikertelensége után, az egyedi rendszereket támogató jogszabály megjelenésével egyes települések a társulásból kiváltak, így Enying az eredeti koncepcióhoz tért vissza. Enying Város emiatt helyben kívánja kezelni a településen képződött szennyvizeit. A csatornázást követően a meglévő problémás területek felszámolása, területek környezetbaráttá tétele is jelentős feladat.

Kockázat a környezetvédelem szempontjából

Az élővíz befogadó elfogadhatatlan minőségű elfolyó szennyvízzel történő terhelése és a csatornázatlan területek talajvíz szennyezése folyamatos környezetvédelmi kockázatot jelent és a hosszú távú vízkészleteket veszélyezteti

3.5.2. Zaj és rezgés terhelés

A fokozott mértékű zajhatásból eredő problémák az elmúlt év során is főként a zenés vendéglátóhelyek, valamint a sűrűn beépített lakóterületbe ékelődött ipari jellegű szolgáltatók tevékenységéből adódhatnak. Enying városban a szórakozó helyek, illetve az ipari jellegű szolgáltatók hiánya miatt nem mutatható ki magas érték ezen a területen.

A kamion és nehézforgalom a tűréshatáron van. A lakossági terepszemléből, megkérdezésekből kiderült, hogy a lakosok a legnagyobb zajhatásnak a Kossuth utcán átmenő napi forgalmat tartják. Enying város átutazó város jellegéből adódóan a tehergépkocsik igen nagy száma a 64-es főútvonalon (Enyingen keresztül) halad át, ami növeli ezen a részen a zajhatás értékét.

A lakossági eredetű, valamint a szolgáltató tevékenységekből származó zaj-, rezgésterhelések, és légszennyezés nagyságrendje városi szinten továbbra sem döntő tényező, ugyanakkor bizonyos esetekben, vagy a meglévő immissziós terhelésekhez hozzáadódva a kedvezőtlen hatást növelik, ezért figyelmet kell rájuk fordítani.

4. Környezetvédelmi feladatok, célok

A környezetvédelem hosszú távú céljai ennek megfelelően a következők:

1. A környezetminőség javítása, élhető, egészséges városi környezet kialakítása

Az élhető, vonzó városi környezet megteremtéséhez mindenképp az egészségre veszélyes környezeti ártalmak csökkentésére van szükség. Ezek a környezeti terhelések közvetlenül hatnak az emberi egészségre, s a szennyezőanyag, a terhelés fajtájától függően légúti és rákos megbetegedéseket, idegrendszeri zavarokat vagy allergiát stb. idéznek elő. A nyilvánvaló környezeti ártalmak kiküszöbölése azonban önmagában még nem teszi a várost vonzóvá. A vonzerőhöz a kedvező munkalehetőségeken, a társadalmi környezeten, kulturális, sportolási, művelődési, pihenési lehetőségeken stb. kívül az egészséges természeti környezet és a hozzátartozó biológiai sokféleség, az ápoltság zöld területek (amelyek egyben a levegőszennyezés és a zajártalom mérséklésének is az eszközei), az esztétikus épített környezet, a környezeti biztonság is hozzátartozik. Ezek nélkül a város versenyképessége erősen csökken.

2. A természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás

A fenntartható fejlődés alap gondolatának megfelelően a vonzó lakókörnyezetet jelentő feltételeket nemcsak magunknak, gyerekeinknek, unokáinknak, az utánunk jövő nemzedékeknek is meg akarjuk őrizni. Ehhez pedig az energiával, a vízzel, a különböző anyagokkal való takarékosagra, a hulladékképződés megakadályozására, illetve a keletkezett hulladékok újbóli felhasználására van szükség. Az energiatakarékosággal és a megújuló energiák felhasználásával csökkenthető az energiatermelés által okozott környezetszennyezés, lassítható a véges erőforráskészletek kimerülése.

Az erőforrásokkal való takarékoságba beletartozik a rendelkezésre álló földterülettel való fenntartható gazdálkodás, amire nemcsak azért van szükség, hogy a rendelkezésre álló földterület elegendőnek bizonyuljon a különböző szükségletek, így az élelmiszertermelés, a különböző épületek, a zöld területek megőrzése, a közlekedés helyigénye stb. számára, hanem azért is, mert a terület ésszerű felhasználásával csökkenthetők a közlekedési és szállítási igények is, s ezzel csökkenthető ezeknek a tevékenységeknek az energiaigénye és szennyező hatása is.

A fenti két cél természetesen kölcsönösen összefügg, s e két fő cél együtt lényegében lefedi valamennyi környezeti problémát, így az e két cél elérése érdekében hozott intézkedésekkel szinte minden fontos környezeti probléma kezelhető.

3. A környezeti tudatosság javítása, szemléletformálás

A fenntartható fejlődés, a környezet megóvásának előfeltétele, hogy céljaival az emberek egyetértsenek, s e célok érdekében maguk is cselekedjenek. A környezetvédelem iránti igények felkeltése, a környezet megóvásához szükséges ismeretek átadása nélkül tehát nem létezhet sikeres környezetvédelmi munka. Így ez a cél a települési környezetvédelmi program negyedik céljával, a környezetgazdálkodás hatékonyságának a megteremtésével valójában a környezetvédelem feltételeit alakítja ki.

4. Hatékony környezetgazdálkodás

A környezetgazdálkodás módszerei, eszközei, szervezeti háttere meghatározza e tevékenység eredményességét, a környezetvédelmi ráfordítások és az elért eredmények közti arányt.

A környezetgazdálkodás olyan módszerei, mint a környezeti irányítási rendszerek, a környezettudatos beszerzés vagy az érdekelték közötti partneri viszony és együttműködés segítenek a környezeti szempontok és a gazdasági érdekek között időnként felbukkanó (hosszabb távon) átmeneti ellentétek feloldásában, hiszen hatékony környezetgazdálkodás esetén elképzelhetők a gazdasági és környezeti szempontból egyaránt kedvező megoldások, vagy a környezeti eredmények kisebb gazdasági áldozatot igényelnek.

A hosszú távú célokból levezetett középtávú környezetvédelmi célok

A hosszú távú célok a cselekvésnek 10-15 évre vagy még hosszabb időtartamra szabnak irányt. Középtávon, a települési környezetvédelmi program megvalósításának hat éve alatt a célok megvalósítása csak részleges lehet. A középtávú célok elérése ugyanakkor közelebb viszi a várost a hosszú távú célok eléréséhez

A hosszú távú célokhoz kapcsolódóan a 2009-2014. évi környezetvédelmi program fő céljai a következők:

1. Egészséges városi környezet létrehozása és a természeti értékek megőrzése, azaz a megfelelő életminőséghez szükséges környezeti állapot védelme, javítása és helyreállítása, az emberi egészséget károsító, veszélyeztető hatások megelőzése, csökkentése, megszüntetése, a biológiai változatosság feltételeinek a biztosítása.

A fő célhoz kapcsolódó alcélok:

- 1.1. A levegőminőség jelenlegi szintjének megőrzése, illetve javítása
- 1.2. A felszíni vizek szennyezettségének a csökkentése
- 1.3. A zajterhelés jelenlegi szintjének megőrzése
- 1.4. Talajvédelem
- 1.5. A zöldterületek védelme, fejlesztése és karbantartása
- 1.6. Az allergén növények visszaszorítása
- 1.7. A település tisztaságának javítása
- 1.8. Az épített környezet védelme
- 1.9. A környezetbiztonság javítása

2. A természeti erőforrások fenntartható használata, környezetbarát működés.

A fő célhoz kapcsolódó alcélok:

- 2.1. Az önkormányzati intézmények és a háztartások fenntartható energiagazdálkodásának elősegítése és támogatása
- 2.2. Fenntartható hulladékgazdálkodás
- 2.3. A közlekedés fenntarthatóságának javítása

3. Szemléletformálás

A fő célhoz kapcsolódó alcélok:

- 3.1. A lakosság és az érintettek folyamatos tájékoztatása a környezeti állapotról és a környezetgazdálkodás eredményeiről
- 3.2. A környezeti nevelés támogatása
- 3.3. Saját szemléletformáló akciók

4. Hatékony környezetgazdálkodás

A fő célhoz kapcsolódó alcélok:

- 4.1. A környezeti vezetési rendszerek kiépítése és terjesztése
- 4.2. A környezetbarát beszerzés bevezetése
- 4.3. A hatékonyabb környezetvédelmi munkát segítő szervezeti intézkedések
- 4.4. Együttműködések, partneri kapcsolatok fejlesztése

4.1. Célkitűzések és feladatok a környezeti elemek védelme érdekében

4.1.1. Levegőtisztaság-védelem

Cél:

- · A település viszonylag tiszta levegőjének fenntartása
- · A talaj-eredetű porterhelés csökkentése.
- · A fűtésből származó légszennyezés mérséklése.
- · A mezőgazdasági tevékenységből származó bűzszenyezések csökkentése.
- · A diffúz légszennyező források kibocsátásának csökkentése.
- · A közlekedési eredetű légszennyezés csökkentése.

Feladat:

- Enying Város Önkormányzata Képviselő-testületének 32/2005. (XII.19.) számú 'Az avar és kerti hulladékok nyílttéri égetéséről' szóló rendeletének betartása/betartatása, illetve rendelkezéseinek éves felülvizsgálata.

Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2009. dec. 31.

- Kerékpárút-hálózatok kiépítése, összefogva, más települések önkormányzataival

Eszköz: Az elkövetkezendő években a Közép-dunántúli Operatív Program keretében a " Kerékpárforgalmi hálózat fejlesztése" pályázati felhívás keretében az önkormányzat szeretné megvalósítása kerékpárútjainak bővítését, ezzel is hozzájárulva a környezetszennyezés csökkentéséhez.

Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2010. dec. 31.

- A levegő szennyezettségének növekedése esetén imisszió mérőhálózatot kiépítése a környezeti levegő minőségének megfigyelése céljából az országos hatáskörű szervekkel együttesen.

Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2010. dec. 31.

- A település közigazgatási területén belül a növényzettel borított, parkosított zöld területek nagyságának növelése - intenzívebb fásítás és virágosítás megvalósítása.

Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2010. dec. 31.

- Megfelelő mezőgazdasági technológiák alkalmazásával kerülni kell a deflációs területek kialakulását.

Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2010. dec. 31.

- Meg kell szervezni a parlagfű irtását. A parlagon hagyott területek tulajdonosait fel kell kutatni, jogi eszközök gyakorlásával el kell érni a területek karbantartását.

Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2010. dec. 31

- Továbbra is szükség van a földgáztüzelés arányának a növelésére a lakosság körében.

Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2010. dec. 31

- Érvényt kell szerezni a tarlóégetések megszüntetésének.

Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2010. dec. 31

Megoldásként elképzelhető a sajtón keresztül a lakosság figyelmének többszöri felhívása a háztartási tevékenységgel okozott légszennyezésre, valamint az avar és kerti hulladékok égetésére vonatkozó szabályok betartására.

Eszközként felhasználható a város saját írott sajtója, az Enyingi Hírmondó, a Városi Tv hirdető felülete, illetve a Polgármester ilyen jellegű beszédének sugározása meghatározott időpontokban.

Különböző hulladékok nyílttéri égetése: ha ezt a tevékenységet nem megfelelő helyen, időben és formában végzik jelentős mennyiségű légszennyező anyag kerülhet a környezeti levegőbe. A hatályos jogszabály a nyílttéri égetést megtiltja, illetve helyi rendeletben történő szigorú szabályozását írja elő.

Építési, bontási munkák során előidézett levegőszennyezés: száraz időben nem megfelelő technológiával végzett építés, bontás során építőanyag és bontási hulladék rakodásánál, szállításánál jelentős mennyiségű a lakosságot zavaró por kerülhet a környezeti levegőbe. Ezt a tevékenységet is helyi rendeletben kell szabályozni, valamint a kiadott bontási engedélyekben szabályozni és betartását ellenőrizni kell.

Állattartás légszennyező hatása: a vizsgált községben a már említett formában történő állattartás jellemző. A nem megfelelően végzett állattartás, trágyakezelés jelentős a lakosságot zavaró bűzt idéz elő. A település önkormányzata a 32/2004. (VIII.30.) számú helyi rendeletben szabályozza az állattartást. A rendelet betartását a jegyző folyamatosan ellenőrzi. A vizsgálat során megállapítottuk, hogy a fenti tevékenységgel kapcsolatban a helyi rendelet betartása maradéktalan, állattartással kapcsolatos lakossági panaszokat, bejelentéseket az Önkormányzat kivizsgálja.

Bűzzel járó tevékenységnél meg kell akadályozni, hogy a lakosságot zavaró bűz a közvetlen környezetükbe kerüljön. Ezért a környezetvédelmi hatóság - a közegészségügyi hatóság állásfoglalása alapján - az elérhető legjobb technika alkalmazását, egyedi határértéket írhat elő, de a tevékenység korlátozó vagy betiltó határozatot is hozhat.

A légszennyező források körül kialakítandó védelmi övezetek sugara/távolsága:

- a jelentős levegőterhelést okozó vagy bűzös tevékenységnél legalább 500, de legfeljebb 1000 méter;
- a közepes mérték levegőterhelést okozó tevékenységnél legalább 300, de legfeljebb 600 méter;
- a csekély mérték levegőterhelést okozó tevékenységnél legalább 50, de legfeljebb 100 méter; a közlekedési célú létesítményeknél (autóbusz-végállomás, üzemanyag-töltő-állomások) legalább 50 méter a legközelebbi lakóépülettől

Légszennyezés szempontjából említésre méltó a mezőgazdasági művelésből származó porszennyeződés. Ezek ellen erdősávok telepítésével lehet védekezni.

4.1.2. Vízvédelem

A felszíni vizek minőségével kapcsolatos célok

- A felszíni vízkészletek vízmennyiségének és vízminőségének védelme.
- A felszíni vízfolyások, források, tavak vízminőség-romlásának megakadályozása.
- Takarékos vízhasználat a vízhiányos helyzetek kialakulásának elkerülése céljából.
- Az élővízbe bevezetett szennyvizek által okozott szerves-anyag terhelés csökkentése az eutrofizáció mérséklése céljából.
- A vízelvezető csatornák vízminőségének megőrzése, javítása.
- Felszíni vízfolyások természetes víztisztulásának biztosítása

A felszíni vizek minőségével kapcsolatos feladatok:

- A szennyvízcsatorna-hálózat teljes kiépítése
Eszköz: Enying Város szennyvízelvezetésének és szennyvízkezelésének a kiépítése című, KEOP-7.1.2.0-2008-0148 azonosítószámú pályázat
Határidő: folyamatos, az első beszámoló 2009.12.31.
- A szippantott szennyvíz leürítés ellenőrzése, az illegális leürítések felszámolása.
Határidő: folyamatos, az első beszámoló 2009.12.31.
- Takarékos öntözési eljárások bevezetése.
Határidő: folyamatos, az első beszámoló 2010.12.31.
- A vízelvezető csatornák kitisztítása, állapotának javítása.
Határidő: Folyamatosan, az első beszámoló határideje 2008. máj. 31.
- A felszíni vízfolyások vízminőségének folyamatos ellenőrzése.
Határidő: folyamatos
- A kemikáliák alkalmazásának csökkentése a mezőgazdasági termelésben.
Határidő: folyamatos

A felszín alatti vizek minőségével kapcsolatos célok:

- Ivóvízbázis-védelem fejlesztése.
- A nitráatterhelés csökkentése.
- A földtani közeg, a felszín alatti vizek további terhelésének elkerülése.
- A vízháztartás egyensúlyának kialakítása és megőrzése érdekében a felszín alatti vízkészletek felhasználásának mérséklése.

- A sérülékeny vízbázisok területén a védősávok és védőidomok fokozott ellenőrzése, védelme.

A felszín alatti vizek minőségével kapcsolatos feladatok

- Hulladéklerakó rekultiválási folyamatának naprakész követése.
Határidő: folyamatos, az első beszámoló 2009.12.31.
- Komplex vízvédelmi terv készítése - a többi környezeti elem védelmének együttes figyelembevételével.
Határidő: folyamatos, az első beszámoló 2010.12.31.
A szennyvízcsatorna-hálózat teljes kiépítése
Eszköz: Enying Város szennyvízelvezetésének és szennyvízkezelésének a kiépítése című, KEOP-7.1.2.0-2008-0148 azonosítójú pályázat
Határidő: folyamatos, az első beszámoló 2009.12.31.
- A kemikáliák alkalmazásának csökkentése a mezőgazdasági termelésben.
Határidő: folyamatos, az első beszámoló 2010.12.31.

4.1.3. Talajvédelem

Cél:

- A termőföld minőségének, termékenységének megőrzése, javítása.
- A parlagon maradt területek hasznosítása (a termőföldterület csökkenésének minimalizálása).
- A környezeti károkozás lehetőségeinek csökkenése.

Feladat:

- Az enyingi 0115/2 hrsz-ú hulladéklerakó rekultiválási folyamatának naprakész követése.
Határidő: folyamatosan, az első beszámoló 2009.12.31.
- Kistérségi agrár – környezetvédelmi program készítésének ösztönzése.
Határidő: folyamatosan, az első beszámoló határideje 2010. 12.31.
- Mezőgazdaságilag kevésbé hasznosítható területeken a viszonyoknak megfelelő hasznosítás (gyepesítés, erdősítés, vizes élőhelyként való hasznosítás)

Határidő: folyamatosan, az első beszámoló 2010.12.31

- Racionális földhasználat, az ökológiai szempontok alapján művelési-ág rendezés

Határidő: folyamatosan, az első beszámoló 2010.12.31

- Védelmi növényzet telepítése (talaj- és tájvédelmi fásítás)

Határidő: folyamatosan az első beszámoló 2010.12.31

Parlagterületek rehabilitációja, a területek ellenőrzésével	→javulnának az életkörülmények →jelentősen javulna a környezet állapota, illetve a lakosság életkörülményei
Az illegális hulladéklerakások felszámolása (lomtalanítási akciókkal egybekötve)	

4.2 Települési és épített környezet védelme

4.2.1 A települési környezet védelme

Cél:

- Egészséges, kulturált, biztonságos lakókörnyezet kialakítása.

Feladat:

- Helyi környezetvédelmi vonatkozású rendeletek elkészítése, ill. felülvizsgálata.

Határidő: folyamatosan, az első beszámoló határideje 2010.12.31.

- A lakosság, a civil szervezetek bevonása a települési környezetvédelmi döntésekbe és azok végrehajtásába.

Határidő: folyamatosan, az első beszámoló határideje 2010.12.31.

- Enying Város szennyvízelvezetésének és szennyvízkezelésének a kiépítése című projekt I. fordulójában vállalt Környezetvédelmi Alap létrehozása, valamint ezen

keresztül történő települési környezet védelmével, tisztaságával kapcsolatos célok meghatározása.

Határidő: folyamatos, az első beszámoló határideje 2009.12.31.

4.2.1.1. Települési környezet tisztasága

Cél:

- A település köztisztaságának javítása, a javított állapot folyamatos fenntartása.

Feladat:

- Kommunális szilárd hulladékok megfelelő kezelése és ártalmatlanítása.

Határidő: folyamatos, az első beszámoló határideje 2009.12.31.

- Szelektív hulladékgyűjtés folyamatos ellenőrzése, igény szerinti bővítése.

Határidő: folyamatos, az első beszámoló határideje 2009.12.31.

- Enying Város Önkormányzata Képviselő-testületének 25/1997. (XI. 12.) számú a 'Köztisztaságról' szóló rendelet pontjainak betartása/betartatása

Határidő: folyamatos, az első beszámoló határideje 2009.12.31.

- A köztisztasági feladatok ellátásának fejlesztése.

Határidő: folyamatos, az első beszámoló határideje 2009.12.31

4.2.1.2 Csapadékvíz elvezetés, bel- és árvízvédelem

Cél:

- Csapadékvíz-elvezetés megoldása, a település védelme az esetleges belvizektől
- Közterületek, utak minőségének megóvása valamint javítása

Feladat:

- Vízrendezési terv illetékes vízügyi hatóságnál történő engedélyeztetése

Határidő: folyamatos, első beszámoló. 2009. 12. 31.

- Csapadékvíz-elvezető rendszerek kiépítése, a víz folyamatos lefutásának biztosítása az egyes befogadóig.

Határidő: folyamatos, első beszámoló. 2010. 12. 31.

- Meglévő árkok rendezése, kitisztítása, karbantartása. Természetes árkok állapotjavítása, karbantartása, eredeti állapotának megőrzésével (lankás, természetes partfal biztosításával).

Határidő: folyamatos, első beszámoló. 2010. 12. 31.

- A csapadékvíz-elvezető árkokba történő illegális szennyvíz bevezetések megakadályozása.

Határidő: folyamatos, első beszámoló. 2010. 12. 31.

- Szükség szerint a veszélyeztetett területeken növényzet telepítése.

Határidő: folyamatos, első beszámoló. 2010. 12. 31.

A csapadékvíz-elvezetés fő szempontja, hogy az összegyűlt felszíni vizek a lehető legrövidebb úton, kártétel nélkül jussanak el a befogadóba, úgy, hogy emellett a talaj természetes vízutánpótlása biztosított legyen. Ott, ahol a beépítés jellege nyílt árok létesítését nem teszi lehetővé, zárt rendszerű csapadékcatornák létesítése indokolt.

A csapadékvíz-elvezető-rendszer vonalvezetését a kialakult utcahálózat, valamint a terep esése határozza meg.

Az utóbbi években Fejér megye településeinek belterületén a burkoltság növekedésének látszólagos fékezését ún. "zöldparkolók" kialakításával próbálták megoldani. A parkolás azonban mindig szennyező forrás. Elfolyó üzemanyag zöldparkoló esetén közvetlen a talajba kerülhet. Ezért a megye területén is nagyobb felület kb. 20 gépkocsi parkolására alkalmas parkolót csak zárt burkolattal ellátottan szabad kialakítani. A parkolók felületéről a csapadékvizet össze kell gyűjteni és olajfogón, benzinfogón átvezetve lehet csak továbbvezetni. A parkolók felületén összegyűlő csapadékvizet zöldfelületre kivezetni nem szabad.

Enying városának is ezen tényezők figyelembevételével kell kialakítani a jövőbeni tervezett parkolók elhelyezését.

Nagyobb parkoló felületekhez hasonlóan a főbb utak is szennyező források különösen a néhány perces záporokat követően. Ezek a záporok "útmosást" jelentenek, az utakra kifolyt üzemanyagot lemossák, ezért a nagyobb útfelületekről összegyűjtött csapadékvizet csak olaj-, benzin- és hordalékfogó után lehet befogadóba vezetni.

2001. júliusában a Kristály Tervező, Szolgáltató és Kereskedelmi Kft. elkészítette **Enying Város belterületi vízrendezése** tárgyú engedélyezési tervdokumentációt. Ezt követően a társaság kezdeményezte a vízjogi létesítési engedély kiadását a Közép – Dunántúli

Környezetvédelmi Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőségnél. Az engedélyezési eljárásban a Fejér Megyei Közútkezelő Kht., mint szakhatóság vett részt és hozzájárulása feltételeként többek között kiviteli terv szintű dokumentáció elkészítését írta elő. Ez akkoriban nem valósult meg, a felügyelőség közútkezelői hozzájárulás hiányában az engedélyezési eljárást megszüntette. Az elkészített vízrendezési terv átdolgozása folyamatban van, a vízjogi létesítési engedély iránti kérelem benyújtására ismételten sor került.

4.2.1.3. Ivóvízellátás

Cél:

- Meglévő vízkészletekkel való gazdálkodás, biztonságos vízellátás.
- Hálózati vízvesztés csökkentése.
- Oltóvíz biztosítása belterületen minden ingatlanhoz.
- A meglévő és még üzemelő vízádó kutak minőségének megőrzése, illetve javítása.

Feladat:

- Az ivóvízhálózat-rendszer műszaki felmérése, hibák feltérképezése.
Határidő: folyamatos, az első beszámoló határideje 2010. 12. 31.
- Lakosság ösztönzése a hálózati vízbekötések szerelvényeinek cseréje.
Határidő: folyamatos, az első beszámoló határideje 2010. 12. 31.
- Időszakos vezetéki rekonstrukciók betervezése, megvalósítása, a szolgáltató segítségével
Határidő: folyamatos, az első beszámoló határideje 2010. 12. 31.
- Oltóvíz-hálózat fejlesztése (tűzcsapok).
Határidő: folyamatos, az első beszámoló határideje 2010. 12. 31.
- A kutak védőterületének fokozott ellenőrzése, valamint az ott lévő szennyezések megelőzése és megszüntetése. (Elsősorban hatósági munka erősítésével.)
Határidő: folyamatos, az első beszámoló határideje 2010. 12. 31
- Ivóvízbázisok fokozott védelme.
Határidő: folyamatos, az első beszámoló határideje 2010. 12. 31
- A vízkivételek mennyiségi optimalizálása.
Határidő: folyamatos, az első beszámoló határideje 2010. 12. 31

A vízellátás vonatkozásában a *fejlesztési feladatokban* ma már nem a bekötöttség növelése, a "mennyiségi ellátás" megoldása a legfontosabb. A "minőség" biztosítása kerül előtérbe a vízellátás fejlesztési feladatok körében. A vízminőség védelme az általánosan terjedő elszennyeződés következtében egyre nehezebb feladat. Ez összefügg az egyre nehezebb megfelelő minőségű víz vízbeszerzésével is. Az egészséges víz, mint a természet legfontosabb kincse kiemelt védelmet igényel. A jövő feladata, rövid és hosszabb távú időciklusban egyaránt a vízbázisok fokozott védelmének biztosítása.

A **vízminőség védelme**, javítása érdekében a **vízbázis védelemmel** összefüggésben kell a feladatokat meghatározni. A **hidrogeológiai védőterület kijelölése** nagyon fontos, az erre vonatkozó 123/1997. (VII.18.)-i Kormányrendelet alapján a kijelölés folyamatban van. Az előírások szerinti 5 és ötven éves elérési idő figyelembevételével az előzetes ágazati javaslatok döntően elkészültek. A vízbázisok hidrogeológiai védőterületén és védőidomán előírandó korlátozásokat a 123/1997. (VII.18.) Kormányrendelet 5. számú melléklete rögzíti. A felszíni és felszín alatti vízbázisok belső, külső védőövezetére, a felszín alatti vízbázisok további A és B védőövezetére sorolva írja elő a korlátozásokat. Természetesen a legkedvezőbb megoldás az lenne, ha a hidrogeológiai védőterület teljes egészében a szolgáltató tulajdonába kerülhetne.

A minőségi vízellátást a vízbázisok védelmén kívül a kitermelt vizek tisztításával, kezelésével is lehet javítani. A vízminőség romlása esetén, annak javítására országos **vízminőségjavító programok** vannak, amelyek által biztosított kereteket szükség esetén igénybe lehet venni.

4.2.1.4 Energiagazdálkodás

Cél:

- Gázhálózatra való rácsatlakozások növelése.
- Energiafelhasználás csökkentése.

Feladat:

- Beruházásoknál az energiatakarékos technológiák megvalósításának támogatása.
Határidő: folyamatos, első beszámoló. 2010. 12. 31.
- Utólagos hőszigetelések, energia-megtakarítást eredményező beruházások.
Határidő: folyamatos, első beszámoló. 2010. 12. 31.
- Megújuló energiaforrások hasznosításának népszerűsítése, ezek alkalmazása (napkollektor, napelem, geotermikus energia, stb.).
Eszközök: KEOP források
Határidő: folyamatos, első beszámoló. 2010. 12. 31.
- Energiahatékonysággal kapcsolatos ismeretek népszerűsítése, terjesztése
Eszközök: Enyingi Hírmondó, www.enyng.eu
Határidő: folyamatos, első beszámoló. 2009. 12. 31.

Az Európai Unió irányelvek alapján a környezeti ártalmak csökkentése érdekében a megújuló energiaforrások arányát növelni, míg a fosszilis energiaforrásokét csökkenteni kell.

Az energiával való takarékoság a fenntartható fejlesztés egyik sarkalatos pontja.

Térségünk természeti, környezeti, gazdasági adottságait tekintve számos területen tudna alternatív erőforrásokat használni az energia megteremtésére.

Az intézkedés keretében vállalkozói és önkormányzati megújuló energiaforrásokon alapuló beruházások megvalósulását, ere irányuló tanulmánytervek elkészülését kívánjuk támogatni.

Az önkormányzat célja a térség adottságainak megfelelő energiák alkalmazására irányuló energiatermelő beruházások ösztönzése, valamint a lakossági intézményi megújuló energiaforrás hasznosítását célzó beruházások támogatása.

Az **Európai Unióban** sem született eddig átfogó szabályozás a világítás során elpazarolt energiamennyiség csökkentésére. A néhány vonatkozó irányelv - hasonlóan az amerikai szemlélethez - elsősorban energetikai szempontból kezeli a kérdést. A fénykibocsátásra semmiféle szabály nincs, bár a fénycsőelőtételekre már létezik irányelv.

Elképzeltető, hogy a jövőben további normaalkotásra kerül sor a világítási tevékenységgel összefüggésben Brüsszelben is. A 2002/91/EK irányelv preambulumban a következőket olvashatjuk: "A Bizottság továbbá szabványokat kíván kialakítani (...) azzal, hogy ezekben bevonja (...) a világítást is.

Energetikai szempontból a következő „fénypazarlási” esetek a jellemzőek:

- A nem helyesen beállított vagy nem ernyőzött lámpa olyan területet világít meg, ahol nincs arra szükség. Ha jól lenne beállítva, kisebb teljesítményű lámpával is elérhető ugyanazt a megvilágítási szintet.
- A közvilágítási lámpaoszlopok a fák lombkoronája felett világítanak, gyakorlatilag feleslegesen, hiszen a megvilágítandó felület (a járda) árnyékban marad.
- Az adott világítási cél eléréséhez szükséges világítási szintet többszörösen meghaladó világítás.
- A nappal is bekapcsolva hagyott lámpák.

Ezen tényezőkre figyelembevételével hatékonyabb energiagazdálkodás valósítható meg Enying városában.

Megújuló energia

Napjainkban sajnos még nem igazán elterjedt a *megújuló energiaforrások* használata. A településen a megújuló energiaforrások (szél, víz, nap, termikus, biomassza) csak korlátozottan állnak rendelkezésre.

A megújuló energia alkalmazásának célja a gazdaságosságon túl a természeti környezet fenntarthatóságának biztosítása, Az esélyegyenlőségre való hatása az esetleges költségmegtakarítás szempontjából lehet meghatározó, de ez esetben nem kimondottan a nemek közötti különbségre, illetve társadalmi hovatartozásra kellene helyezni a hangsúlyoz, hanem inkább a jövő generáció számára a legalább mostani természeti környezettel azonos feltételek megteremtése. Megítélésünk szerint az intézkedés a több generáció között esélyegyenlőség megteremtését ösztönzi.

4.2.1.5. Zöldterület-gazdálkodás

Zöldterület-gazdálkodás

Cél:

- Szébb és jobb környezeti állapotjellemzőkkel rendelkező települési környezet kialakítása és fenntartása.

Feladat:

- Zöldterületek mennyiségének megőrzése, növelése, parkosítás
Határidő: folyamatos, az első beszámoló határideje 2010. 12. 31.
- Utak melletti védőfásítások, zöldsávok megvalósítása. (A talaj defláció elleni védelmét is biztosítják, emellett „ökofolyosót” képezve a zöldhálózat fontos elemei.)
Határidő: folyamatos, az első beszámoló határideje 2010. 12. 31.
- Meglévő zöldfelületek minőségének javítása, a lakossági igényekhez való igazítása.
Határidő: folyamatos, az első beszámoló határideje 2010. 12. 31.
- Virágos területek megnövelése (pl.: iskolai, óvodai program segítségével, lakosság bevonásával)
Határidő: folyamatos, az első beszámoló határideje 2010. 12. 31.
- Játsszóterek létesítése
Eszköz: TEKI, CÉDE pályázat
Határidő: folyamatos, az első beszámoló határideje 2010. 12. 31.
- Mezőgazdasági művelés alá vont területek szélein fasorok, védősávok telepítésének ajánlása a tulajdonosok irányába.
Határidő: folyamatos, az első beszámoló határideje 2010. 12. 31.
- Parlagfű irtás megszervezése, az érintett területek fokozott ellenőrzése. A parlagon hagyott területek tulajdonosainak felkutatása, érintett területek karbantartása, akár jogi eszközökkel.
Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2010. 12.31.

4.2.1.6. Közlekedés

A *belső úthálózat* legtöbbje aszfalt burkolattal rendelkezik, kisebb részük talajstabilizált vagy zúzottköves borítású.

A *helyi közutak és járdák* állapota több helyen nem megfelelő. A mellékutak állapota egyrészt az úttest minősége, teherbírása és azok elégtelen szélessége miatt nem kielégítő. A meglévő mellékúthálózat fejlesztése mellett új utak építésére is szükség van.

A településen és környékén a kerékpározók biztonsága érdekében szükség van ***kerékpárút-hálózat*** kialakítására, mely az önkormányzat tervei között már évek óta szerepel.

A kerékpárút-hálózatot regionális szinten szükséges kialakítani, hogy a szomszédos településekkel meglegyen a kapcsolat.

A Kossuth Lajos utca *forgalomterhelésének* enyhítését nem lehet megoldani csupán forgalomtechnikai intézkedésekkel, jelzőtáblák kihelyezésével, jelzőtáblákkal jelzett súlykorlátozással, azonban ezek kiépítése is sokat segítené a probléma enyhítésében. Azonban amíg nem létesülnek olyan utak, amelyek reális alternatívát nyújtanak a Kossuth Lajos utca elkerülésére, addig nem várható, hogy a tehergépjárművek betartják a jelzőtáblákkal jelzett súlykorlátozást.

Cél:

- Kül- és belterületi úthálózat fejlesztése.
- Tömegközlekedés feltételeinek minőségi javítása, korszerűsítése.

Feladat:

- Forgalomtechnikailag nem megfelelő csomópontok átépítésének kezdeményezése.
Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2010. 12. 31.
- Járdaépítés, illetve annak korszerűsítése
Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2010. 12. 31.
- Parkolók létesítése a környezeti terhelést figyelembe vevő projektekkel
Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2010. 12. 31.
- Közlekedésbiztonság növelése, forgalomcsillapítások bevezetésével
Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2010. 12. 31.
- Meglévő utak korszerűsítése, szilárd útburkolat kialakítása.
Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2010. 12. 31.
- Új útszakaszok tervezésénél a természeti területek figyelembevétele

Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2010. 12. 31.

- Az utak mentén zöldsáv, alattuk átereszt kialakítása az élővilág migrációjának biztosítására.

Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2010. 12. 31.

- A kerékpárút-hálózat kistérségi szinten történő megtervezése, pályázat benyújtása.

Eszköz: Az elkövetkezendő években a Közép-dunántúli Operatív Program keretében a " Kerékpárforgalmi hálózat fejlesztése" pályázati felhívás keretében az önkormányzat szeretné megvalósítani kerékpárútjainak bővítését, ezzel is hozzájárulva a környezetszennyezés csökkentéséhez.

Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2010. 12. 31.

- A tömegközlekedés fejlesztése során a környezetkímélő megoldások előnyben részesítése.

Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2010. 12. 31.

4.2.2. Épített környezet védelme

Cél:

- Esztétikus, kultúra- és hagyományőrző, a lakosság igényeit kielégítő épített környezet biztosítása.

Feladat:

- Településrendezési terv folyamatos felülvizsgálata

Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2010. 12. 31.

- Épületek állagának ellenőrzése

Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2010. 12. 31.

- Történelmi, néprajzi, településképi szempontból értékes épületek védelem alá vonása.

Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2010. 12. 31.

4.3 Természet- és tájvédelem

4.3.1 Természetvédelem

Cél:

- Biodiverzitás (biológiai sokféleség) fenntartása.
- Település környezeti- és természeti értékeinek védelme, fenntartható használata, állagmegóvása és fenntartása.
- Helyi védettségű területek megőrzése
- A természetvédelem igényeinek, érdekeinek szem előtt tartása a fejlesztések során

Feladat:

- Védendő természeti és egyéb kultúrtörténeti értékek feltárása, nyilvántartása, esetleges károsító tényezők számbavétele.
Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2010. 12. 31
- A védett –illetve védendő– természeti értékek fenntartása, folyamatos értékmegőrzés.
Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2010. 12. 31
- Az önkormányzati tulajdonú vizes élőhelyek kitisztítása, rendbetétele illetve a nem önkormányzati tulajdonban lévők kitisztításának támogatása.
Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2010. 12. 31
- Zöldfelületek értékelése, fejlesztési tervek készítése. Erdő- és fasortelepítés az arra alkalmas helyeken
Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2010. 12. 31

4.3.2. Tájvédelem

Cél:

- Természeti táj – mint erőforrás - fenntartható használata.
- A település turisztikai vonzerejének növelése a tájvédelemmel egybekötve.

Feladat:

- A település egyedi tájérték-kataszterének elkészítése, tájterhelhetőségi vizsgálatok elvégzése.
Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2010. 12. 31
- Természetes vizekre, állatvilágra és növényvilágra védettség kérése
Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2010. 12. 31

- Fenntartható extenzív rét- és legelőgazdálkodás fejlesztése.
Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2010. 12. 31
- A tájsebek (gödrök, vízmosások) rekultiválására való törekvés.
Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2010. 12. 31
- Mezőgazdaságilag kedvezőtlen területek ökológiai szempontú hasznosítása (gyepesítés, erdősítés)
Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2010. 12. 31
- A fejlesztési-, rendezési tervek készítése, felülvizsgálata során a tájvédelmi szempontok kiemelt figyelembevétele
Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2010. 12. 31
- Parkok kialakításának lehetősége, őshonos állatfajták bemutatása, erdei iskola létrehozása.
Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2010. 12. 31
- Vadállatok vonulásának megfigyelése, szükség esetén vonala létesítmények biztonságosabbá tétele
Eszköz: Környezet és Energia Operatív Program keretében 'Élőhelyvédelem, és -helyreállítás, vonalas létesítmények természetkárosító hatásának mérséklése' című pályázati konstrukció
Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2010. 12. 31

4.5.1 Hulladékgazdálkodás

Cél:

- Környezetterhelés csökkentése.
- A hulladékok keletkezésének megelőzése.
- A keletkező hulladékok mennyiségének és veszélyességének csökkentése.
- A hasznosítási arány növelése.
- Korszerű hulladékkezelés és –hasznosítás kialakítása.

Feladat:

- Települési hulladékgazdálkodási tervben szereplő előírások teljesítése.
Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2009. 12. 31.
- Enying Város Önkormányzata Képviselő-testületének 6/2007. (III. 01.) számú 'A helyi hulladékkezelési közszolgáltatás rendjéről, a településtisztaság egyes kérdéseiről

és a közszolgáltatás díjának megállapításáról' szülő rendeletében foglaltak betartása, betartatása, illetve a rendelkezések éves felülvizsgálata

Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2009. 12. 31.

- Enying Város Önkormányzata Képviselő-testületének 26/2007. (XI. 05.) számú 'Enying Város Hulladékgazdálkodási tervéről' szülő rendeletének betartása/betartatása, illetve a rendelkezések éves felülvizsgálata.

Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2009. 12. 31.

4.5.1.1 Települési szilárd hulladék

Az elérendő hulladékgazdálkodási célok meghatározása

Az Országos Hulladékgazdálkodási Tervben 2008-ig prognosztizálták a települési szilárd hulladék mennyiségének változását. A tervben megadott érték évi 2-3 tömeg % közötti mennyiségi növekedést mutat a hulladék volumenére vetítve. Az ISPA Pályázati Dokumentációban a hulladékmennyiség növekedését 2010-ig évi 3 tömeg %-nak tekintették, Enying városára vonatkoztatva –figyelembe véve a város népességének alakulását és jellemző falusias életvitelt- a hulladékmennyiség növekedését évi 2 tömeg %-nak tekinthető.

A hulladékkeletkezés csökkentésének eléréséhez szükséges feladatok

- Szelektívgyűjtés lehetőségének növelése a lakosság körében Elkülönített gyűjtéssel megelőzhető, hogy a különféle típusú hulladékok keveredjenek egymással. A keletkezésnél való szétválasztás nagy előnye, hogy a különböző hulladékok nem szennyeznek egymást és így a szelektíven gyűjtött alkotóelemek újrahasznosíthatók lesznek, ezzel is csökkentve a település környezeti szennyezettségét!

Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2009. 12. 31

- Hulladékudvarok rendszerének kialakítása

Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2009. 12. 31

- A hulladék meghatározó részét a nagy térfogatot „követelő” csomagolási hulladék alkotja. A megfelelő lakossági tájékoztatással, átgondolt PR tevékenységgel, iskolai oktatással, helyes vásárlási szokás alakítható ki, így a visszaváltható termékek vásárlásának ösztönzésével szintén jelentős mértékben csökkenthető a képző hulladék mennyisége.

Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2009. 12. 31

- Szerves hulladékok hasznosítására vonatkozó rendszer kialakítása (komposztálás)

Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2009. 12. 31

- A települési szilárdhulladék kezelési rendszer bevezetését megelőzően komoly előkészületek szükségesek a lakosság teljes körű tájékoztatására. Egy jól átgondolt marketing és PR tevékenységgel, a lakosok számára is érthető, elfogadható problémává válna a hulladékok kezelésének ügye.

4.5.1.2. Települési folyékony hulladék

Enying Város a szennyvízelvezetés és szennyvíztisztítás projekt megvalósítását tűzte ki célul a Nemzeti Települési Szennyvíz- elvezetési és- tisztítási Megvalósítási programról szóló 25/2002 (II. 27.) Korm. rendelet, illetve a .táblázatban szereplőknek megfelelően.

Enying Város szennyvízcsatornázása és szennyvíztisztítása című projektjének főbb adatai

A projekt címe	Enying Város szennyvízcsatornázása és szennyvíztisztítása
A projekt megvalósításának tervezett helyszínei	Enying város teljes belterülete, valamint külterületen a vezetékek által érintett területek
Projektgazda neve	Enying Város Önkormányzata
Projektgazda székhelye	8130 Enying, Kossuth L. u. 26.
A projekt előkészítés tervezett kezdete (év, hó)	2008. február
A projekt előkészítés tervezett befejezése (év, hó)	2008. december
A 2. fordulós pályázat benyújtásának tervezett időpontja (év, hó)	2010. február
A projekt megvalósítás befejezésének	2011. november

tervezett időpontja (év, hó)	
Előkészítés nettó költsége (Ft)	46 825 000 Ft
A projekt tervezett nettó költsége (Ft)	2 842 187 000 Ft

Forrás: Enying Város szennyvízcsatornázása és szennyvíztisztítása projekt Támogatási Szerződése

Várható eredmények és hatások

- A projekt megvalósulásával Enying város szennyvízelvezetése megoldottá válik. A szennyvíztisztító telep biztosítani tudja a városban keletkező szennyvíz megfelelő hatásfokú tisztítását.
- A tervezett létesítmények teljesítik a 28/2004. (XII.25.) KvVM rendelet a vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól; a 221/2004. (VII.21.) Korm. rendelet a vízgyűjtő gazdálkodás egyes szabályairól; 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet a felszín alatti vizek védelméről; a 220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet a felszíni vizek minősége védelméről szóló rendeletek vonatkozó részei előírásait.
- Az elszennyeződés folyamatának felgyorsulását okozza a vezetékes ivóvíz és a földgáz bevezetése következtében megnövekedő elszikkasztott szennyvízmennyiség, valamint minőségi szempontból a szennyvizek, a komfortosság növekedése miatt (magnövekedett mosószerfogyasztás stb.) magasabb nitrogén és foszfortartalmúak. Ezek a szennyező anyagok a talajba és a talajvízbe jutnak, azokat jelentősen szennyezve.
- A közeljövőben csatornahálózat, illetve a szennyvízelvezetés kiépítéséig fokozottan szükségessé válik Enyingen, hogy csökkenjen a szennyezés mértéke. Ezt a szakszerű szennyvíztisztítási módok ismertetésével, a lakosok szennyezésekkel kapcsolatos felvilágosításával, a kirívóan veszélyes szennyezések (kutakba való szennyvízbevezetések) hatósági úton való megszüntetésével javasoljuk elősegíteni.
- Természetesen, ha a település szennyvíztisztító telepe megépül, ill. kiépül a település agglomerációs csatlakozása egy tisztítótelepre, akkor településen belül is meg kell építeni a közcsatorna-hálózatot. A közcsatorna-hálózatra minden ingatlant kötelezni kell a hálózatra való rácsatlakozásra és az egyéni korábbi megoldás felszámolására, ez már településrendezési tervi feladat.
- A projekt megvalósításával a környezet védelme, a gazdasági lehetőségek fejlesztése, Enying Város ivóvíz minőségének javítása célok elérésre kerülnek. A térség

infrastrukturális hálózatának kiépülésével élhetőbb környezet, kedvezőbb feltételek alakulnak ki a vállalkozások számára. A közműfejlesztéssel a térség környezeti állapota javul, komfortot biztosít az ott lakóknak és elősegíti a gazdaság fejlesztését.

- A keletkező települési folyékony hulladék és a szennyvíziszap mennyisége mindaddig nem változik számottevő mértékben, ameddig a szennyvízcsatorna és a tisztító telep meg nem épül. Tekintettel arra, hogy a vezetékes vízzel történő ellátottság közel 100 %-osnak tekinthető, a jelenlegi lakosság száma, a vállalkozási tevékenység közel változatlan mértéke emelkedő vízdíjak mellett takarékos vízfogyasztásra ösztönöznek.
- A szennyvízcsatorna és a tisztító telep megépülésével ez szerencsés esetben a tervidőszak végére prognosztizálható- a települési folyékony hulladékok mennyisége jelentősen lecsökken, a szennyvíziszap mennyisége pedig megnő.
- A projekt hozzájárul a KEOP 1. Egészséges, tiszta települések prioritási tengely céljainak megvalósulásához.
- A fejlesztési szükségleteket kielégítő cél a települések állandó népessége, a településeken található intézmények, mint célcsoportok ellátása, valamint a térség, illetve a vízgyűjtő terület környezetvédelmi és ökológiai céljainak történő megfelelés. A szennyvízelvezetés és tisztítás elsősorban a településeken lakók közegészségügyi, életminőségi, illetve gazdasági szükségleteit hivatottak kielégíteni, de további cél a térség környezetvédelmi és ökológiai állapotának megőrzése, illetve javítása, ezek közül is elsősorban a felszín alatti ivóvízbázisok védelme, illetve az élő vízfolyások vízminőségének javítása.
- A humán egészség és az élővilág védelme kezelhetővé válik
- A korszerű, európai uniós követelményeket kielégítő, környezetbarát és fenntartható szennyvíziszap kezelés kiépítése megoldottá válik.

A projekt kapcsolódása a hazai környezetvédelmi politikához:

- **204/2000. (XII. 23.) Korm. rendelet a települési szennyvíztisztítás szempontjából érzékeny felszíni vizek és vízgyűjtőterületük kijelöléséről.** A rendelet 1. számú mellékletében felsorolt felszíni vizeket „érzékeny felszíni víznek” jelölték ki. Az érzékeny felszíni vízként kijelölt vizek vízgyűjtő területét a Számú mellékletben felsorolt települések külterületei határozzák meg. **Enying a jogszabályban nem szerepel.**

- **27/2006. (II.7.) Korm. rendelet a vizek mezőgazdasági eredetű nitránszennyezéssel szembeni védelméről**, amely a 49/2001. (IV.3.) Korm. rendeletet váltotta fel. A rendelet célja a vizek védelme a mezőgazdasági eredetű nitránszennyezéssel szemben, továbbá a felszín alatti vizekre, valamint ezzel összefüggésben a mezőgazdasági tevékenységekre és a mezőgazdasági tevékenységet folytatókra terjed ki.

A rendelet mellékletének B) része szerint Enying település nitrátérzékeny terület.

A 27/2006 (II.7.) Korm. rendeletet 15 §-ának (2)-(3)-bekezdését a 81/2007. (IV.25.) Korm. rendelet hatályon kívül helyezte.

- **219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet a felszín alatti vizek védelméről...**sz. melléklet a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területek besorolása 27/2004. (XII.25.) KvVM rendelet alapján:

Település	Fokozottan érzékeny	Érzékeny	Kevésbé érzékeny	Kiemelten érzékeny f.a. terület
Enying		X		

- **28/2004. (XII.25.) KvVM rendelet a vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól.** A rendelet a 9/2002. (III.22.) KöM-KöViM együttes rendeletet váltotta fel. Azon határértékeket megállapító határozatok érvényességét, amelyek a hatóság a 9/2002. (III. 22.) KöM-KöViM együttes rendelet és a 203/2001. (X. 26.) Korm. rendelet alapján állapított meg, a rendelet hatálybalépése nem érinti.

4.5.2 Zaj- és rezgés elleni védelem

Cél:

- Zaj- és rezgésterhelések csökkentése. Az esetlegesen jelentkező 75dBA feletti zajszintek megszüntetése.
- A lakosság nyugodt pihenésének biztosítása.

Feladat:

- Önkormányzati levegőtisztaság és zajvédelmi előírások felülvizsgálata és betartatása a Helyi Építési Szabályzatnak megfelelően folyamatosan.

Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2010. 12. 31.

- Szükség esetén zajvédő (erdő)sávok telepítése, műszaki megoldások létesítésének szorgalmazásával.

Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2009. 12. 31.

4.5.3 Oktatás, nevelés, képzés

Cél:

- A lakosság környezettudatos szemléletének kialakítása.

Feladat:

- Lakosság bevonása a környezetvédelmi döntésekbe. (Lakossági fórum, falugyűlés, stb.)

Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2009. 12. 31.

- Lakosság folyamatos tájékoztatása a környezet állapotáról. (Helyi sajtó, hirdetés, stb.)

Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2009. 12. 31.

- A környezetvédelmi tudati nevelés beépítése a helyi oktatásba. (Iskola, óvoda)

Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2009. 12. 31.

- Lakosság környezettudatos „nevelése”. (Fórumok, klubok, konkrét akciók, előadások, stb.)

Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2009. 12. 31.

- Környezetvédelmi célú rendezvények megvalósítása. (Falunap, közös virágültetés, stb.)

Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2009. 12. 31.

- Civil szervezetek környezetvédelmi tevékenységének elősegítése. (Közös programok, fórumok, rendezvények anyagi támogatása, stb.)

Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2009. 12. 31.

4.5.4 Környezetbiztonság

Cél:

- A környezetet és a lakosságot veszélyeztető hatásokra való hatékony felkészülés megvalósulása.

Feladat:

- Az önkormányzatok és a lakosság felkészítése egy esetlegesen bekövetkező környezeti káresemény esetén végzendő teendőkről.

Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2010. 12. 31.

- Potenciális veszélyforrások feltárása.

Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2010. 12. 31.

- Kárelhárítási terv készítése települési szinten.

Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2010. 12. 31.

- Helyi környezetbiztonsági rendszer kiépítése.

Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2010. 12. 31.

- A környezeti káresemények során riasztásra kerülő szakszemélyzet felkészítettségének ellenőrzése, a szükséges pótlólagos és kiegészítő oktatások és gyakorlatok végrehajtása.

Határidő: folyamatos, az első beszámoló időpontja 2010. 12. 31.

5. A település környezeti SWOT analízise

A legfőbb, általános célkitűzések a következők:

- A környezetkárosító hatások megelőzése, megszüntetése.
- A rongálódott környezeti állapot helyreállítása.
- Az emberi egészséget veszélyeztető káros hatások megelőzése, illetve mérséklése.
- A természeti erőforrásokkal való hatékony, környezettudatos gazdálkodás végzésének elősegítése.
- Megújuló energiaforrások alkalmazásának vizsgálata
- Lakossági szemléletformálás és környezeti nevelés.
- Hiányzó helyi rendelkezések és szabályok megalkotása.

<u>ERŐSSÉGEK</u>	<u>GYENGESÉGEK</u>
<ul style="list-style-type: none">▪ Természeti adottságok: termőtalaj, felszíni vizek, erdő, gyepterületek▪ Hulladékgazdálkodási program megléte▪ Szelektív gyűjtőszigetek▪ Jelentéktelen az ipari eredetű lég- és zajszennyezés.▪ A településen és környezetében nem található légszennyező pontforrás.▪ A talajadottságai többnyire kedvezőek	<ul style="list-style-type: none">▪ Kirándulóhelyek hiánya, elhanyagolt külterületek▪ Gondot okozó állati hulladék▪ Illegális hulladéklerakás▪ Nagy számú parlagfüves területek megléte▪ A lakosság alacsony informáltsága, és érdeklődése.▪ Környezetvédelmi szakemberek hiánya.

LEHETŐSÉGEK

- Szennyvízhálózat kiépítése
- Szennyvíztisztító kiépítése
- Házi komposztálási rendszerek kiépítése
- Szelektív hulladékgyűjtés tovább népszerűsödése
- A természet védelmét és idegenforgalmi hasznosítását támogatja az EU
- Zajtérkép elkészítése
- Energiagazdálkodás korszerűsítése
- Környezetvédelmi témájú rendezvények, fórumok erősítése
- Belterületi zöldterületek arányának növelése -Település központ rehabilitáció projekt
- Kerékpár út kialakításával csökkenő légszennyezés
- Korszerű fűtési rendszerek beszerelése pályázati úton való támogatással - légszennyezés csökkenése
- Helyi értékvédelmi rendelet elfogadása (Természeti és épített értékek egyaránt.)
- Ökológiai adottságoknak legjobban megfelelő talajhasználat bővítése, és a fenntartható mezőgazdaság megvalósítása, terjesztése
- Intenzív talajhasználat felváltása hagyományos, tájba illő gazdálkodási

VESZÉLYEK

- A fejlesztésekkel párhuzamosan növekszik a környezeti terhelés
- Parlagterületek, illegális szemét lerakó helyek számának növekedése
- „Fény pazarlás” tovább erősödése
- Az infrastruktúra fejlesztésére rendelkezésre álló hitelek, támogatások beszűkülése.
- Pénzhiány miatt a környezetvédelmi beruházások háttérbe szorulnak.
- Az allergiás, asztmás megbetegedések száma növekszik.
- Erősödik a lakosság érdektelensége a környezetvédelem iránt
- A nem megfelelő talajművelés következtében a talajok minősége romlik (savanyodás, szikesedés).
- Csatornázatlanság miatt a felszíni vizek szennyeződésének növekedése (nitrátosodás, bakteriológiai fertőzés)
- Illegális lerakók talajszennyezése
- Állati hulladékok arányának növekedése miatti szennyezés növekedés
- Háztartási veszélyes hulladékok növekedése a kommunális hulladékokban

módokkal, extenzív talajhasználat megvalósításával, a környezetileg érzékeny és gyenge termőképességű területeken.

- Korszerű, környezetet kevésbé károsító energiahordozók racionális felhasználása
- A gázbekötések számának növelése
- Megújuló energiaforrások hasznosítása
- Környezet és Energia Operatív Program Környezetvédelmi célú informatikai fejlesztések a közigazgatásban (E-környezetvédelem) című pályázati konstrukció keretében lehetősége nyílik az önkormányzatnak a környezeti tervezés, stratégia- és programalkotás tervezhetőségére, megalkotására
- Környezet és Energia Operatív Program 'Szennyezett területek kármentesítése' című pályázati konstrukció keretében lehetősége nyílik az önkormányzatnak a felszín alatti vizek szennyezettségének csökkentésére, a szennyezett területek kármentesítésével, a beavatkozás elvégzésével.

Forrás: saját gyűjtés alapján saját szerkesztés

6. A megvalósítás eszközei

Az előző pontban meghatározott célok, feladatok megvalósítása érdekében ki kell építeni a szükséges eszközrendszereket.

A legfontosabb általános eszközrendszerek a következők:

- A fenntartható fejlődés települési szinten történő megvalósításának egyik leghatékonyabb eszköze a lakosság szemléletformálása.
- A korszerű környezetgazdálkodás beépítése az önkormányzati intézmények tevékenységébe. (Engedélyeztetési eljárások, tervezés, stb.)
- Környezeti állapotrögzítő, megfigyelő rendszerek üzemeltetése, adatbázisok létrehozása szükséges. Az üzemeltetett adatbázisok lehetőséget adnak arra, hogy a település környezetében beállt változásokat nyomon lehessen követni, a beavatkozásokat időben meg lehessen tenni.
- Saját és külső források megteremtése. A külső források megszerzéséhez pályázatokat kell készíteni. A legtöbb esetben a pályázatok saját részt követelnek meg, ezért az önkormányzat feladata, a rendelkezésre álló anyagi forrásokból a saját rész elkülönítése. Fontos eszköze a források megteremtésének az önkormányzat által tervezett Környezetvédelmi Alap létrehozása, melynek alapjául szolgáló forrást legkésőbb a 2010-es költségvetésben szerepeltetni kívánja. A környezetvédelmi dologi kiadásokra (tanulmánytervek készíttetése, mérések, állapotfelmérések, környezeti és környezet-egészségügyi adatok nyilvántartása, informatikai háttér biztosítása stb.), mint szakfeladatra, évente külön költségvetési keretet kell meghatározni.

A környezetvédelmi célú fejlesztésekre, nagy beruházásokra évente külön fejlesztési keretet szükséges biztosítani, mely a programból fakadóan prioritási sorrendben finanszírozza a legégetőbb környezetvédelmi beruházásokat. A környezetvédelemre szánt pénzügyi keretek biztosításáról, valamint a környezetvédelmi fejlesztések, feladatok és beruházások ütemezéséről környezetvédelmi intézkedési tervnek kell gondoskodnia az elkövetkezendő években.

Negyedik pénzügyi forrásként megfontolandó egy környezetvédelmi alapítvány létrehozása, melyhez a magánszemélyek a személyi jövedelemadójuk 1 %-ának felajánlásával járulhatnak hozzá.

Fontos a hazai és nemzetközi környezetvédelmi célú pályázati lehetőségek folyamatos figyelemmel kísérése (*KVVM* – „Zöld Forrás”, *AVOP*, *ROP*, *GVOP*, stb.) A pályázati

támogatások igénybevehetősége érdekében a szükséges önrész biztosításával számolni kell.

Szemléletformálás

Magyarországon a környezeti tudatosság – sajnos – még nagyon alacsony szinten áll. Elég csak a rengeteg illegális szemétkerakásra gondolni. Jövönk szempontjából alapvető jelentőségű, hogy a felnövekvő generációk természethez, környezethez való viszonyát sokkal magasabb szintre emeljük.

Felnőttkorban már nagyon nehéz a környezethez való viszonyt megváltoztatni, ezért meghatározó – a családon kívül – az iskola és az óvoda szemléletformáló szerepe. Sőt, az oktatási intézményekben megismert szemléletet a gyerekek hazaviszik, ez jó esetben némi változást eredményez szüleik gondolkodásmódjában is. A természet tiszteletére való nevelést a kisgyermek születésétől kell kezdeni. Értelme kibontakozásával párhuzamosan az alapvető normák beépítését (nem szemetelünk, nem tépjük le a virágokat, rendben tartjuk környezetünket stb.) el kell végezni. Jó esetben ez a családban így történik. Ha nem, az óvodai nevelés hivatott ezt a hiányosságot pótolni. Az óvodák pedagógiai programjának fontos eleme kell, hogy legyen a környezeti nevelés.

A családon kívüli, szervezett környezeti nevelés az óvodákban a legaktívabb. Az óvodapedagógusok felismerték, hogy ez a korosztály talán a legfogékonyabb a pozitív dolgok befogadására. A természeti környezethez való érzelmi kötődés megteremtésével és a környezettudatos magatartásforma kicsi korban való terjesztésével jó eredményeket lehet elérni, s a kicsiken keresztül a szülők is bevonhatók.

Az általános iskola az alsó tagozatában a környezetismeret és az osztályfőnöki órák keretében van lehetőség a környezet- és természetvédelem kérdéseivel foglalkozni. Az osztálykirándulások, a természetben - pl. erdőben, vízparton - megtartott órák az ott szerzett élmények segítségével hozzájárulhatnak a szemlélet elmélyítéséhez.

Felső tagozatban a földrajz, a biológia, a kémia, a fizika és az osztályfőnöki órák az aktuális tananyaghoz kapcsolódóan keretet adnak a környezetvédelem kérdéseinek már elmélyültebb, de a gyerekek életkorának megfelelő szintű tárgyalására. A szaktárgyi órákon kívül érdemes ökológiai szakkört szervezni. Terepen végzett megfigyelések, téli madáretetés, savas eső programba való bekapcsolódás, önálló kiselőadások tartása, stb. színes program lehet az érdeklődő tanulók számára.

Ha módjában áll az iskolának, - esetleg önkormányzati segítséggel - érdemes iskolakertet kialakítani, melyben különböző növényi társulások bemutatására, tanulmányozására van lehetőség. A tápanyag utánpótlás biztosítására ki lehet egy kisebb komposztálót is alakítani, ahova a gyerekek akár otthonról is hozhatják a szerves konyhai hulladékot. (Ezzel a szelektív hulladékgyűjtés is részben megalapozható.)

Hasznosnak bizonyulnak a közös ismeretterjesztő kiadványok, előadássorozatok. Fontos egy iskolán kívüli képzési rendszer kialakítása, melyben igény szerint felnőttek is részt vehetnének.

Régóta jól működő tevékenység az iskolák által szervezett papírgyűjtés. Ez kiegészülhet a fém hulladékok gyűjtésével is. Érdemes az elhasznált elemek gyűjtését is megszervezni, tárolásuk helyigénye kicsi, de az elszállítást, megsemmisítést biztosítani kell. Az országban több olyan cég is található, amelyek ezzel a tevékenységgel foglalkoznak. A tanulók motiválásában szerepe lehet a leadott darabszámokhoz kapcsolódó tanári, igazgatói dicséreteknek is. Az elemek gyűjtése megfelelő műanyag vagy karton dobozok kihelyezésével kiterjeszhető kereskedelmi egységekre is, így a felnőtt lakosság is bevonható az akcióba.

Az allergiás, asztmás megbetegedések számának rohamos emelkedése kapcsán a figyelem középpontjába kerültek az allergizáló polleneket termelő növények, főleg legagresszívebben ható képviselőjük, a parlagfű. Egy szál virágzó parlagfű több milliárd virágpór szemcsét képes a levegőbe juttatni, melyből légköbméterenként ötven pollen szemcse már elegendő allergiás reakció kiváltására. Bár a parlagfű kiirtása az ország területéről csak kormányzati szinten és több éves következetes munkával valósítható meg, nagyon fontosak a kistérségi, települési szinten szervezett akciók is. Ebben is szerepet vállalhatnak az iskolák. Akár osztályok közötti, egyéni verseny is hirdethető, melyben a legtöbb növényt begyűjtők jutalma pl. osztálykirándulás, kerékpár, különböző sporteszközök, stb. lehet. A parlagfű-mentesítési akció kiterjeszhető a felnőtt lakosságra is, a begyűjtött parlagfűért cserébe virágpalántákat, cserjéket esetleg facsemetéket is adhat az önkormányzat. (Ezek származhatnak a környékbeli kertészetek felajánlásaiból is.) Nagyon fontos, hogy a parlagfüvet még a virágzás előtti időszakban, és akkor is lehetőleg kesztyűben gyűjtsék, ugyanis a bőrrel való kontaktus kapcsán is kialakulhat túlérzékenység.

Évente egy-két alkalommal szemétyűjtési akció is rendezhető, amikor a települések külterületéről is megkísérlik eltávolítani az illegálisan lerakott szemetet. Ezekbe az akciókba is érdemes bevonni az iskolásokat.

Számtalan lehetőség kínálkozik még a felsoroltakon kívül is a környezeti nevelésben, melyek feltárása és kidolgozása az önkormányzat, a pedagógusok és a civil önszerveződő csoportok együttműködése által valósítható meg.

Az emberek túlnyomó többsége részt vesz a szelektív hulladékgyűjtésben, csaknem 60%-uk hajlandó lenne környezetbarát terméket vásárolni, ha annak ára legfeljebb 10-20%-kal magasabb a szokásos termékekénél, és kész együttműködni a szelektív hulladékgyűjtés további hulladékfajtákra történő kiterjesztésében. Az emberek tudatosságát bizonyítja, hogy az egyik legfontosabb környezetvédelmi feladatnak az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentését tartják. A városban több civil szervezet is célul tűzte ki, hogy összefogja és cselekvésre ösztönözze a környezetünkért tenni akaró embereket. Ezen civil szervezetek a következők.

- Városunkért Közalapítvány
- Balatonbozsokért Alapítvány
- Enyingi Városvédő, Szépítő és Hagyományőrző Egyesület

Ugyanakkor a lakosságnak van egy olyan rétege, akiket nem sikerült megszólítani, s akik szemétteléssel, vandál rombolásukkal sok kárt okoznak.

A Települési Környezetvédelmi Program feladata olyan lehetőségek megteremtése, amelyek kihasználásával mód nyílik környezetbarát és egészséges életmódot folytatni. A társadalmi részvétel és a tudatosság erősítésében kiemelkedő szerepe van a közoktatási, felsőoktatási és kulturális intézményekben folyó tevékenységnek. A megvalósítás érdekében a megfogalmazott és elfogadott Programot széles körben szükséges nyilvánosságra hozni.

Környezet és Energia Operatív Program 'A fenntartható életmódot és az ehhez kapcsolódó viselkedésmintákat ösztönző kampányok (szemléletformálás, informálás, képzés)' című pályázati konstrukció keretében lehetősége nyílik az önkormányzatnak a fenntartható életmód és az ehhez kapcsolódó viselkedésminták elterjesztésére az információs eszközök (szemléletformálás, tájékoztatás, képzés stb.) segítségével. Így a lakosok környezettudatosságának, környezetkultúrájának és környezet-etikájának fejlesztésével hozzájárul az élhető környezet kialakításához.

A PR tevékenység eszközei, terve:

- tudatformálás az iskolai intézményekben,
- állandó hírközlés a média felé (Enyingi Hírmondó, Városi Tv)
- lakossági fórumok a településeken, amit megelőzhet egy előzetes reprezentatív kutatás az érintett településrészek lakói között,
- közösségi filmvetítés a lakossági fórumokon, a film ismétlése a Városi Tv-ben,
- sajtótájékoztatók, riportok a helyi tévékben, rádiókban,
- kiadványok, ismertető (szórólap, hírlevél, PR cikk),
- zöld szám létrehozása, ügyfélszolgálat a lakossági kérdések megválaszolására,
- opinion leaderek (véleményformálók) meggyőzése,
- a város internetes honlapján belül külön rész (fül) kialakítása környezetfelmérő beszámolóval kapcsolatban
- plakátok, külső reklámhordozók (pl. autóbusz oldalának) igénybe vétele.

A PR tevékenység célcsoportjai:

- a lakosság egésze,
- önkormányzati polgármesterek, képviselők,
- opinion leaderek (véleményformálók),
- fiatalok (6-18 éves korosztály),
- szakhatóságok,
- környezetvédelmi alapítványok, mozgalmak, szerveződések.

Irodalomjegyzék

- Enying Város Önkormányzata Képviselő-testületének 26/2007. (XI.05.) számú rendelete Enying Város Hulladékgyűjtési Tervéről
- Enying Város Önkormányzata Képviselő-testületének 6/2007. (III.01.) számú rendelete a helyi hulladékkezelési közszolgáltatás rendjéről, a településtisztaság egyes kérdéseiről és a közszolgáltatás díjának megállapításáról
- Enying Város Önkormányzata Képviselő-testületének 32/2005. (XII.14.) számú rendelete Az avar és kerti hulladékok nyílttéri égetéséről
- Enying Város Önkormányzata Képviselő-testületének 35/2004. (IX.30.) számú rendelete a helyi építési szabályzatról
- Enying Város Önkormányzata Képviselő-testületének 25/1997. (XI.12.) számú rendelete a köztisztaságról
- Enying Város környezetfelmérő beszámolója 2008
- Fejérvíz szolgáltatott adatai
- Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztériumhoz tartozó Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat adatai
- Enying város szennyvízelvezetésének és szennyvízkezelésének kiépítése c. EMT
- Tóth Dezső: Enying és térsége idegenforgalmi potenciáljának értékelése
- Mezőföldi Kistérségi Önkormányzatok Területfejlesztési tanácsa Környezetvédelmi program
- www.enying.eu
- www.kvvm.hu
- www.nfu.hu
- www.fejerviz.hu